

Vizula

Prostorno programska studija eko - arheološkog parka

Prostorno programska studija
Naziv projekta: Eko - arheološki park Vižula
Naručitelj: Općina Medulin
Izrađivač: Pulska Grupa
Vjekoslav Gašparović, d.i.a.
Emil Jurcan, d.i.a.

Pula / Medulin, travanj 2010.godine

Uvod.....3

Mogućnosti i ograničenja

Šira situacija M 1:5.000.....5
Postojeće stanje M 1:2.500.....6
Fotografije lokacije.....7
Izvod iz katastra i prostornog plana Istarske županije.....8
Arheološka istraživanja do 2007.godine.....9
Fotografija arheološkog istraživanja 1968. godine.....10
Arheološka nalazišta južne Istre.....11
Sustav parkova i arheoloških nalazišta.....12
Programska osnova.....13

Strategija interveniranja

Načela strategije.....15
Mjesta, Mj 1:2.500.....16
A - Ulaz, Mj 1:500.....17
B - Mol, Mj 1:500.....18
C - Žalo, Mj 1:500.....19
D - Neolitsko naselje, Mj 1:500.....20
E - Sektor II, Mj 1:500.....21
F - Kamenolom, Mj 1:500.....22
G - Sektor V, Mj 1:500.....23
H - Maslinik, Mj 1:500.....24

Alati opremanja

Upravna zgrada Mj 1:500.....26
Ponton Mj 1:100.....27
Vidikovac Mj 1:100.....28
Podloge Mj 1:50.....29
Pergola Mj 1:50.....30
Nadstrešnica Mj 1:50.....31
Cisterna i rasvjetno tijelo Mj 1:50.....32
Sanitarije i ograda Mj 1:50.....33
Klupe Mj 1:50.....34
Znakovi Mj 1:50.....35

Prostorni prikazi

Žalo.....37
Neolitsko naselje.....38
Sektor II.....39
Geosaće.....40
Sektor V.....41
Vidikovac.....42
Fotografije makete.....43

Kvantifikacije.....45
Popis literature i referentnih primjera.....46

Uvod

Vižula, poluotok čije ime potječe od riječi Isola, otok, specifičan je pejzaž u medulinskom akvatoriju. Premda razvedeni Medulinski zaljev obiluje otocima i poluotocima, a i park prirode Kamenjak se nalazi u neposrednoj blizini, Vižula nije samo krajolik bogate vegetacije, već i bogato arheološko nalazište čije se iskopine ne zaustavljaju u antici nego sežu i do neolitskog razdoblja. Upravo ove dvije karakteristike - šumoviti krajolik i arheološka bogatstva - čine Vižulu specifičnom i definiraju njen potencijal razvoja ka eko-arheološkom parku.

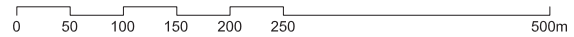
Cilj ove studije je ispitati mogućnosti opremanja prostora neophodnom infrastrukturom, kako bi se omogućile aktivnosti parka bez oštećivanja postojećih prirodnih i kulturnih specifičnosti na kojima Vižula gradi svoj potencijal.

Mogućnosti i ograničenja

Vižula je pozicionirana uz sam rub Medulina gdje stvara zelenu oazu od neizmjerne važnosti za inače gusto izgrađen prostor medulinske obale. Sam poluotok okružen je plitkim morem te do njega uspijevaju pristati samo najmanje brodice koje kraj ulaza na Vižulu koriste jedan mol. Krajolik je pošumljem borovima krajem 60ih godina, a po cijelom poluotoku vidljivi su makadamski putevi i pješačke staze nastale učestalim korištenjem.

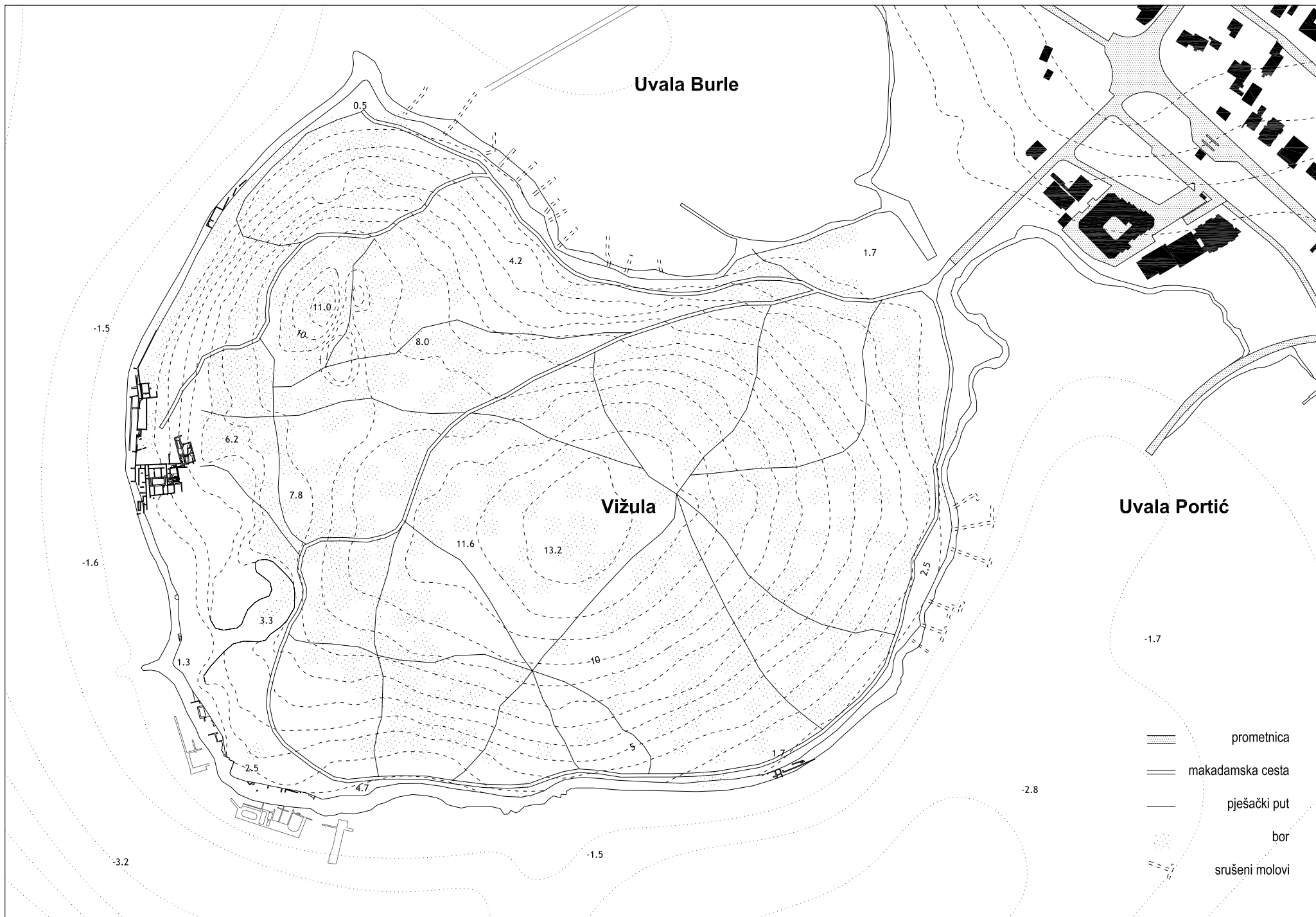

Mj 1:5000

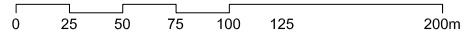

Mogućnosti i ograničenja

Šira situacija

Mj 1:2500

Mogućnosti i ograničenja

Postojeće stanje

6

Pogled s mora

Ulaz

Pogled prema naselju

Sektor II

Mol

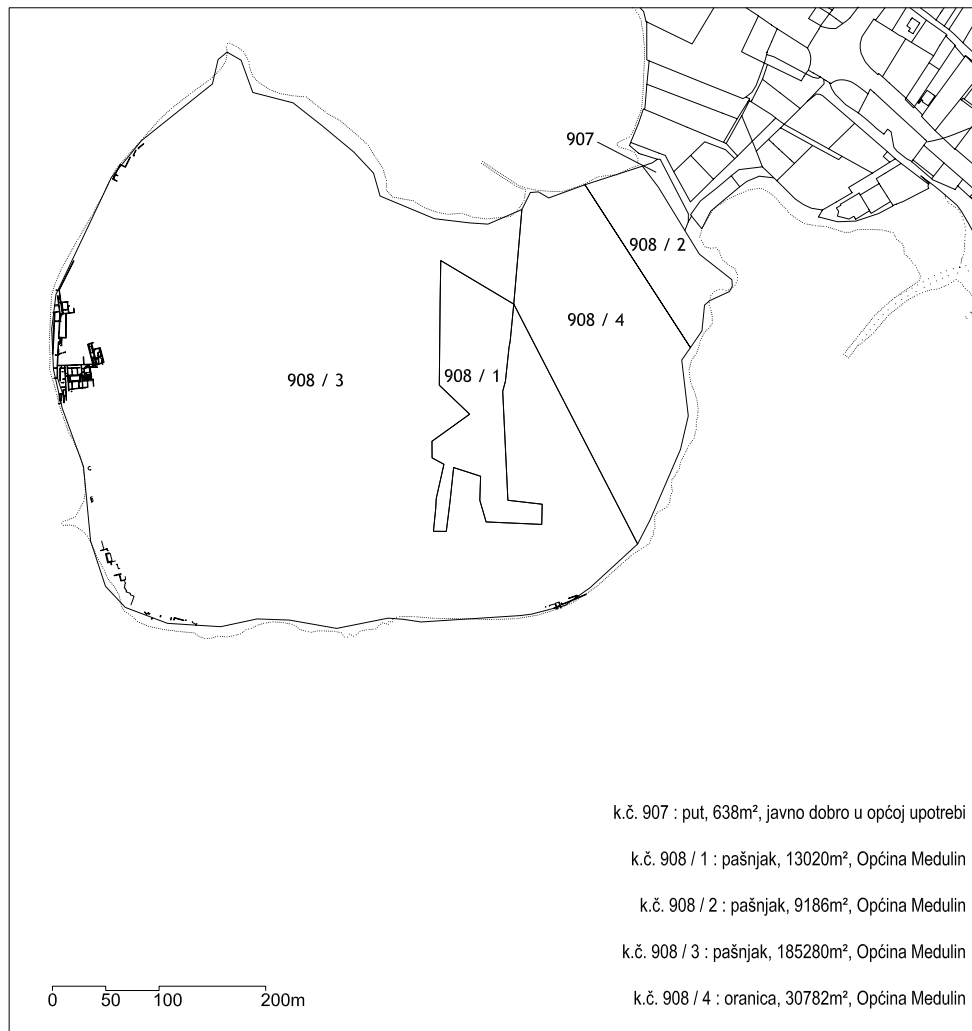

Ceste na Vižuli

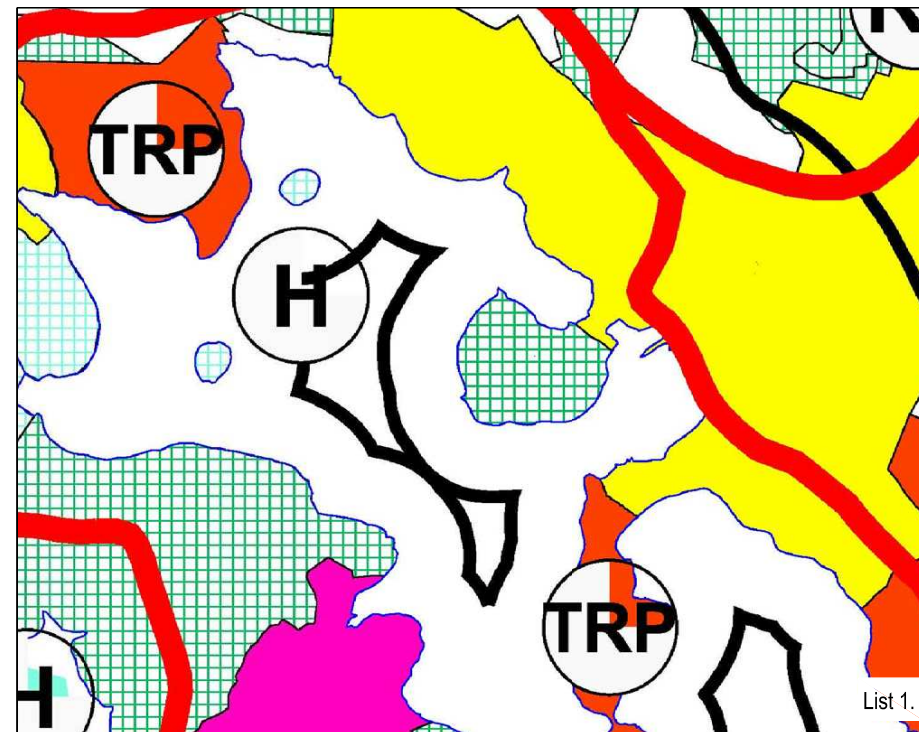

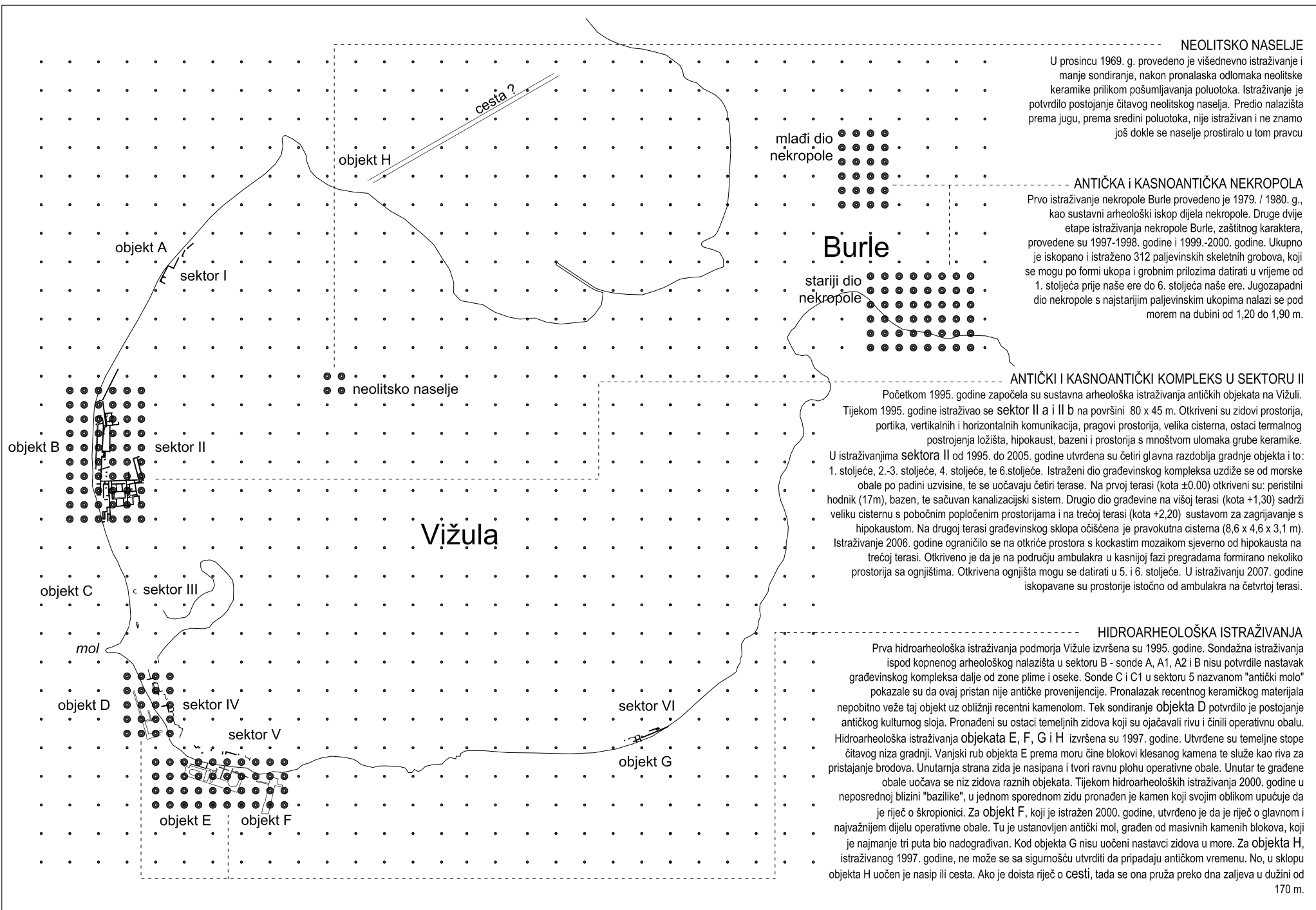
Žalo

Izvod iz katastra i zemljišnih knjiga

Izvod iz Prostornog plana Istarske županije

NEOLITSKO NASELJE

U prosincu 1969. g. provedeno je višednevno istraživanje i manje sondiranje, nakon pronalaska odlomaka neolitske keramike prilikom pošumljavanja poluotoka. Istraživanje je potvrdilo postojanje čitavog neolitskog naselja. Predio nalazišta prema jugu, prema sredini poluotoka, nije istraživani i ne znamo još dokle se naselje prostiralo u tom pravcu

ANTIČKA I KASNOANTIČKA NEKROPOLA

Prvo istraživanje nekropole Burle provedeno je 1979. / 1980. g., kao sustavni arheološki iskop dijela nekropole. Druge dvije etape istraživanja nekropole Burle, zaštitnog karaktera, provedene su 1997-1998. godine i 1999.-2000. godine. Ukupno je iskopano i istraženo 312 paljevinskih skeletnih grobova, koji se mogu po formi ukopa i grobnim prilozima datirati u vrijeme od 1. stoljeća prije naše ere do 6. stoljeća naše ere. Jugozapadni dio nekropole s najstarijim paljevinskim ukopima nalazi se pod morem na dubini od 1,20 do 1,90 m.

ANTIČKI I KASNOANTIČKI KOMPLEKS U SEKTORU II

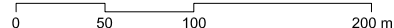
Početak 1995. godine započela su sustavna arheološka istraživanja antičkih objekata na Vižuli. Tijekom 1995. godine istraživao se sektor II a i II b na površini 80 x 45 m. Otkriveni su zidovi prostorija, portika, vertikalnih i horizontalnih komunikacija, pragovi prostorija, velika cisterna, ostaci termalnog postrojenja ložišta, hipokaust, bazeni i prostorija s mnoštvom ulomaka grube keramike. U istraživanjima sektora II od 1995. do 2005. godine utvrđena su četiri glavna razdoblja gradnje objekta i to: 1. stoljeće, 2.-3. stoljeće, 4. stoljeće, te 6. stoljeće. Istraženi dio građevinskog kompleksa uzdiže se od morske obale po padini uzvisine, te se uočavaju četiri terase. Na prvoj terasi (kota ±0.00) otkriveni su: peristilni hodnik (17m), bazen, te sačuvan kanalizacijski sistem. Drugio dio građevine na višoj terasi (kota +1,30) sadrži veliku cisternu s pobočnim popločenim prostorijama i na trećoj terasi (kota +2,20) sustavom za zagrijavanje s hipokaustom. Na drugoj terasi građevinskog sklopa očišćena je pravokutna cisterna (8,6 x 4,6 x 3,1 m). Istraživanje 2006. godine ograničilo se na otkriće prostora s kockastim mozaikom sjeverno od hipokausta na trećoj terasi. Otkriveno je da je na području ambulakra u kasnijoj fazi pregradama formirano nekoliko prostorija sa ognjištima. Otkrivena ognjišta mogu se datirati u 5. i 6. stoljeće. U istraživanju 2007. godine iskopavane su prostorije istočno od ambulakra na četvrtoj terasi.

HIDROARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA

Prva hidroarheološka istraživanja podmorja Vižule izvršena su 1995. godine. Sondažna istraživanja ispod kopnenog arheološkog nalazišta u sektoru B - sonde A, A1, A2 i B nisu potvrdile nastavak građevinskog kompleksa dalje od zone plime i oseke. Sonde C i C1 u sektoru 5 nazvanom "antički mol" pokazale su da ovaj pristan nije antičke provenijencije. Pronalazak recentnog keramičkog materijala nepobitno veže taj objekt uz obližnji recentni kamenolom. Tek sondiranje objekta D potvrdilo je postojanje antičkog kulturnog sloja. Pronađeni su ostaci temeljnih zidova koji su ojačavali rivu i činili operativnu obalu. Hidroarheološka istraživanja objekata E, F, G i H izvršena su 1997. godine. Utvrđene su temeljne stope čitavog niza gradnji. Vanjski rub objekta E prema moru čine blokovi klesanog kamena te služe kao riva za pristajanje brodova. Unutarnja strana zida je nasipana i tvori ravnu plohu operativne obale. Unutar te građane obale uočava se niz zidova raznih objekata. Tijekom hidroarheoloških istraživanja 2000. godine u neposrednoj blizini "bazilike", u jednom sporednom zidu pronađen je kamen koji svojim oblikom upućuje da je riječ o škropionici. Za objekt F, koji je istražen 2000. godine, utvrđeno je da je riječ o glavnom i najvažnijem dijelu operativne obale. Tu je ustanovljen antički mol, građen od masivnih kamenih blokova, koji je najmanje tri puta bio nadograđivan. Kod objekta G nisu uočeni nastavci zidova u more. Za objekta H, istraživanog 1997. godine, ne može se sa sigurnošću utvrditi da pripadaju antičkom vremenu. No, u sklopu objekta H uočen je nasip ili cesta. Ako je doista riječ o cesti, tada se ona pruža preko dna zaljeva u dužini od 170 m.

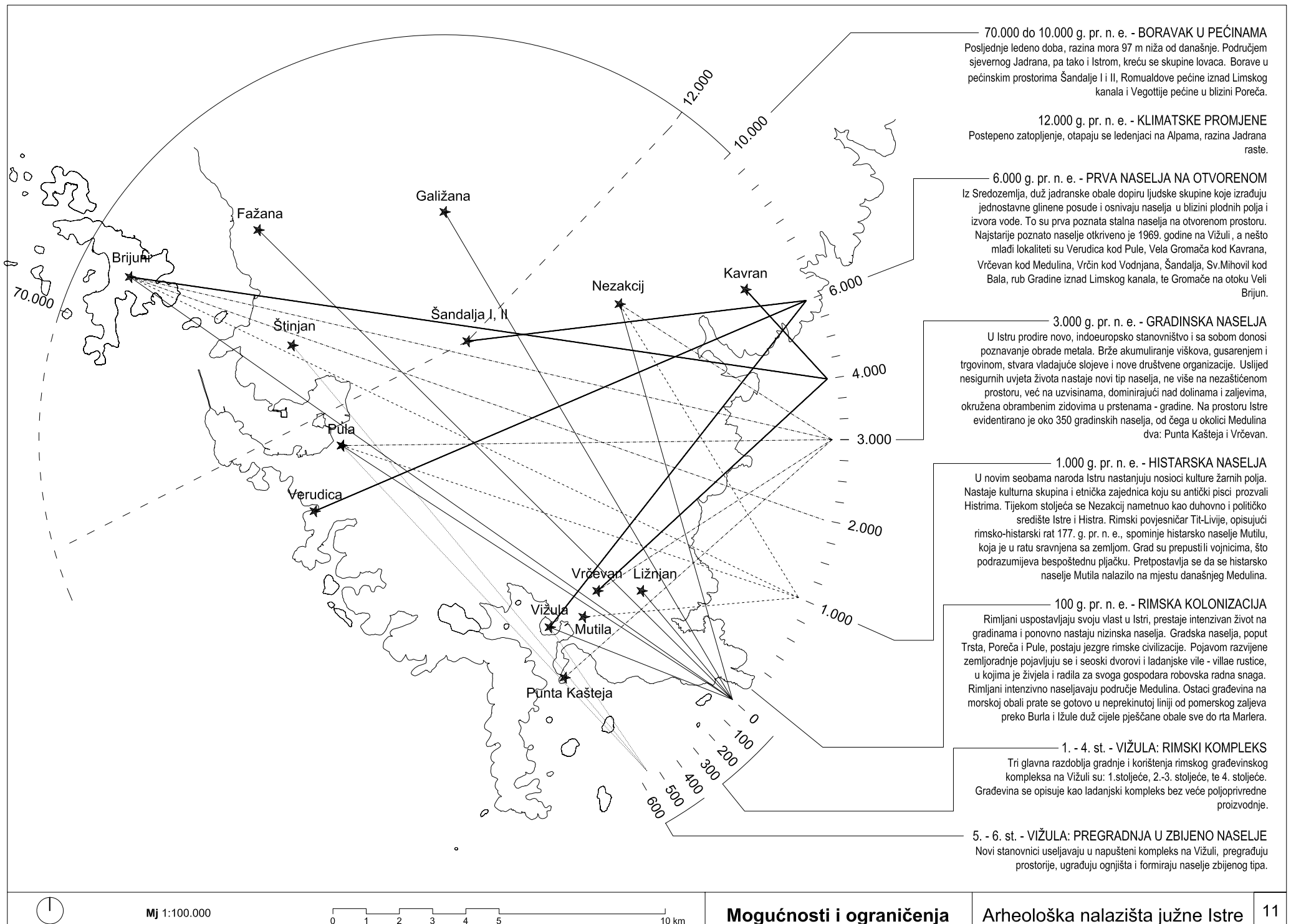
Mj 1:3.000

Mogućnosti i ograničenja

Arheološka istraživanja do 2007.g

70.000 do 10.000 g. pr. n. e. - **BORAVAK U PEĆINAMA**
 Posljednje ledeno doba, razina mora 97 m niža od današnje. Područjem sjevernog Jadrana, pa tako i Istrom, kreću se skupine lovaca. Borave u pećinskim prostorima Šandalje I i II, Romualdove pećine iznad Limskog kanala i Vegottije pećine u blizini Poreča.

12.000 g. pr. n. e. - **KLIMATSKE PROMJENE**
 Postepeno zatopljenje, otapaju se ledenjaci na Alpama, razina Jadrana raste.

6.000 g. pr. n. e. - **PRVA NASELJA NA OTVORENOM**
 Iz Sredozemlja, duž jadranske obale dopiru ljudske skupine koje izrađuju jednostavne glinene posude i osnivaju naselja u blizini plodnih polja i izvora vode. To su prva poznata stalna naselja na otvorenom prostoru. Najstarije poznato naselje otkriveno je 1969. godine na Vižuli, a nešto mlađi lokaliteti su Verudica kod Pule, Vela Gromača kod Kavrana, Vrčevan kod Medulina, Vrčin kod Vodnjana, Šandalja, Sv.Mihovil kod Bala, rub Gradine iznad Limskog kanala, te Gromače na otoku Veli Brijun.

3.000 g. pr. n. e. - **GRADINSKA NASELJA**
 U Istru prodire novo, indoeuropsko stanovništvo i sa sobom donosi poznavanje obrade metala. Brže akumuliranjem viškova, gusarenjem i trgovinom, stvara vladajuće slojeve i nove društvene organizacije. Uslijed nesigurnih uvjeta života nastaje novi tip naselja, ne više na nezaštićenom prostoru, već na uzvisinama, dominirajući nad dolinama i zaljevima, okružena obrambenim zidovima u prstenima - gradine. Na prostoru Istre evidentirano je oko 350 gradinskih naselja, od čega u okolici Medulina dva: Punta Kašteja i Vrčevan.

1.000 g. pr. n. e. - **HISTARSKA NASELJA**
 U novim seobama naroda Istru nastanjuju nosioci kulture žarnih polja. Nastaje kulturna skupina i etnička zajednica koju su antički pisci prozvali Histrima. Tijekom stoljeća se Nezakcij nametnuo kao duhovno i političko središte Istre i Histra. Rimski povjesničar Tit-Livije, opisujući rimsko-histarski rat 177. g. pr. n. e., spominje histarsko naselje Mutulu, koja je u ratu srušena sa zemljom. Grad su prepustili vojnicima, što podrazumijeva bespoštednu pljačku. Pretpostavlja se da se histarsko naselje Mutula nalazilo na mjestu današnjeg Medulina.

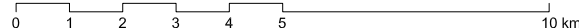
100 g. pr. n. e. - **RIMSKA KOLONIZACIJA**
 Rimljani uspostavljaju svoju vlast u Istri, prestaje intenzivan život na gradinama i ponovno nastaju nizinska naselja. Gradska naselja, poput Trsta, Poreča i Pule, postaju jezgre rimske civilizacije. Pojavom razvijene zemljoradne pojavljuju se i seoski dvorovi i ladanjske vile - villae rustice, u kojima je živjela i radila za svoga gospodara robovska radna snaga. Rimljani intenzivno naseljavaju područje Medulina. Ostaci građevina na morskoj obali prate se gotovo u neprekinutoj liniji od pomorskog zaljeva preko Burla i Ižule duž cijele pješčane obale sve do rta Marlera.

1. - 4. st. - **VIŽULA: RIMSKI KOMPLEKS**
 Tri glavna razdoblja gradnje i korištenja rimskog građevinskog kompleksa na Vižuli su: 1. stoljeće, 2.-3. stoljeće, te 4. stoljeće. Građevina se opisuje kao ladanjski kompleks bez veće poljoprivredne proizvodnje.

5. - 6. st. - **VIŽULA: PREGRADNJA U ZBIJENO NASELJE**
 Novi stanovnici useljavaju u napušteni kompleks na Vižuli, pregrađuju prostorije, ugrađuju ognjišta i formiraju naselje zbijenog tipa.

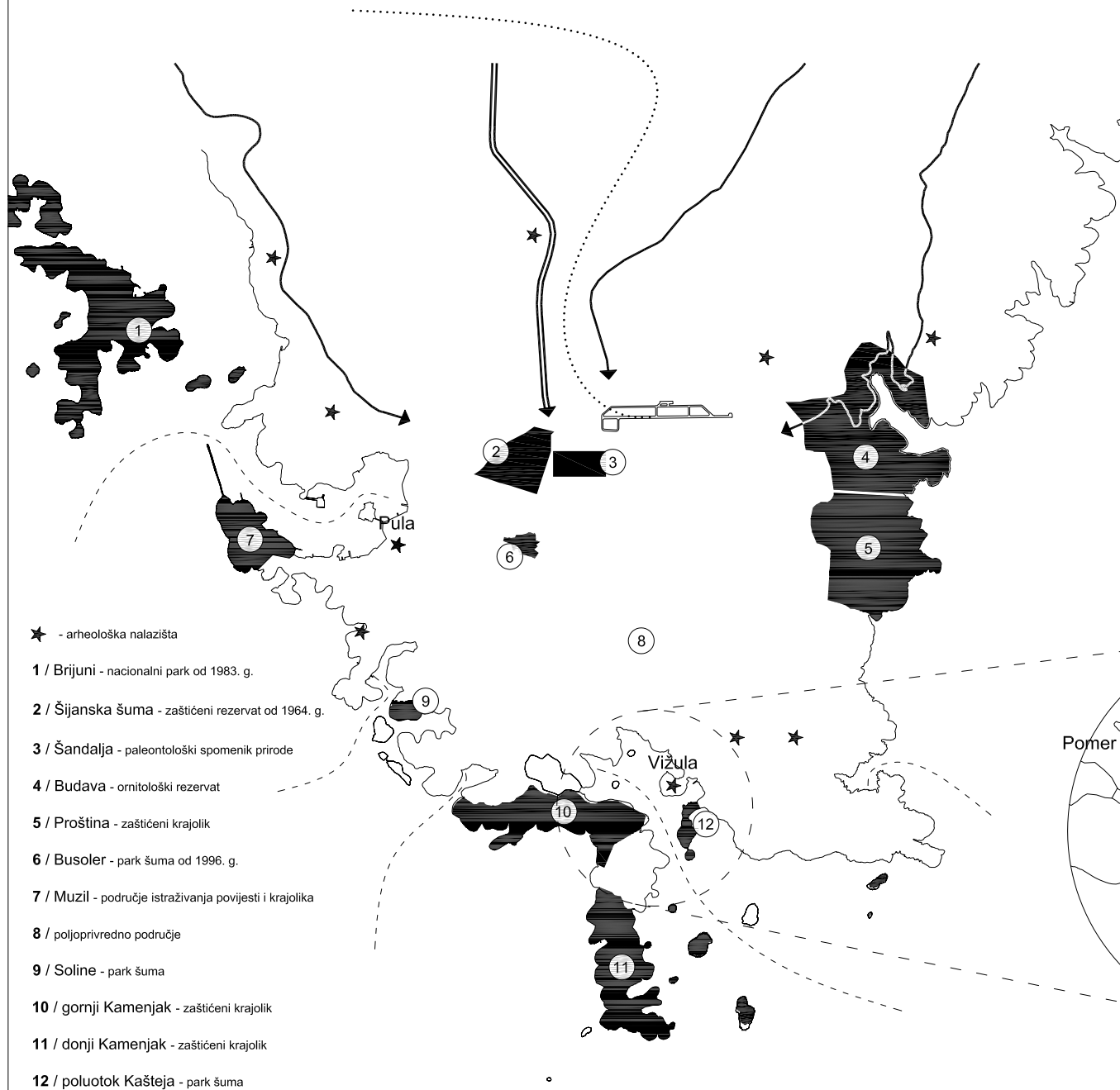
Mj 1:100.000

Osim organizacije samog poluotoka Vižule, nameće se mogućnost njegovog postavljanja u mrežu parkova prirode i arheoloških nalazišta, šire ili uže okolice.

Organizacijom jedne ili više takvih mreža, one mogu postati sustavi za sveukupni uvid u razvoj životnih uvjeta kroz vrijeme, ili pak u različite biotopove ovih prostora sa svojim međusobnim sličnostima i razlikama.

Parkovi prirode i arheološka nalazišta čine mjesta odmaka od vlastitog povijesnog i kulturnog konteksta, od naših kolektivnih laži. U tom smislu i prostrano poljoprivredno područje (točka 8, lijevo) možemo smatrati bezvremenskim okolišem s vlastitim sustavom zakonitosti.

★ - arheološka nalazišta

- 1 / Brijuni - nacionalni park od 1983. g.
- 2 / Šijanska šuma - zaštićeni rezervat od 1964. g.
- 3 / Šandalja - paleontološki spomenik prirode
- 4 / Budava - ornitološki rezervat
- 5 / Proština - zaštićeni krajolik
- 6 / Busoler - park šuma od 1996. g.
- 7 / Muzil - područje istraživanja povijesti i krajolika
- 8 / poljoprivredno područje
- 9 / Soline - park šuma
- 10 / gornji Kamenjak - zaštićeni krajolik
- 11 / donji Kamenjak - zaštićeni krajolik
- 12 / poluotok Kašteja - park šuma

Arheološka nalazišta u Medulinskom zaljevu

- 1 / Pomer - antička vila
- 2 / Vižula - antička vila
- 3 / Vižula - neolitsko naselje
- 4 / Vižula - antičko pristanište
- 5 / Gomila - prapovijesna gradina
- 6 / Gradina - prapovijesna gradina
- 7 / Kašteja - prapovijesna gradina
- 8 / Medulin - srednjeevropsko naselje

Mj 1:50.000 0 1 5 10 km

Mj 1:100.000

0 1 2 3 4 5 10 km

Mogućnosti i ograničenja

Sustav parkova i arheoloških nalazišta

> informativne tocke

Uz arheološko nalazište u sektoru II postavljena je informativna ploča sa opisom lokacije. Predviđa se organizacija više takvih informativnih točaka, na kojima je moguće uz tekstualne i slikovne informacije, pružiti i interaktivne sadržaje, replike artefakata ili neolitskih nastambi.

> mreža puteva

Poluotok je prepleten mrežom pješačkih puteva nastalih učestalim korištenjem prostora. Postojeći putevi čine osnovnu rekreacijsku infrastrukturu Vižule, koja se svakodnevno koristi za šetnju i odmor.

* većina molova uklonjena je 2008. godine na nalog Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, unatoč činjenici da su predstavljali minimalne i reverzibilne zahvate u prostoru, s funkcijom rekreacije mještana

> arheološka nalazišta

Prema dosadašnjim saznanjima, cijeli prostor poluotoka čini značajno arheološko nalazište, od kojega je tek manji dio podvrgnut sustavnom arheološkom istraživanju. Predstojeća istraživanja, kako neolitskog naselja, tako i antičkih vila, predstavljaju jednu od temeljnih aktivnosti na Vižuli.

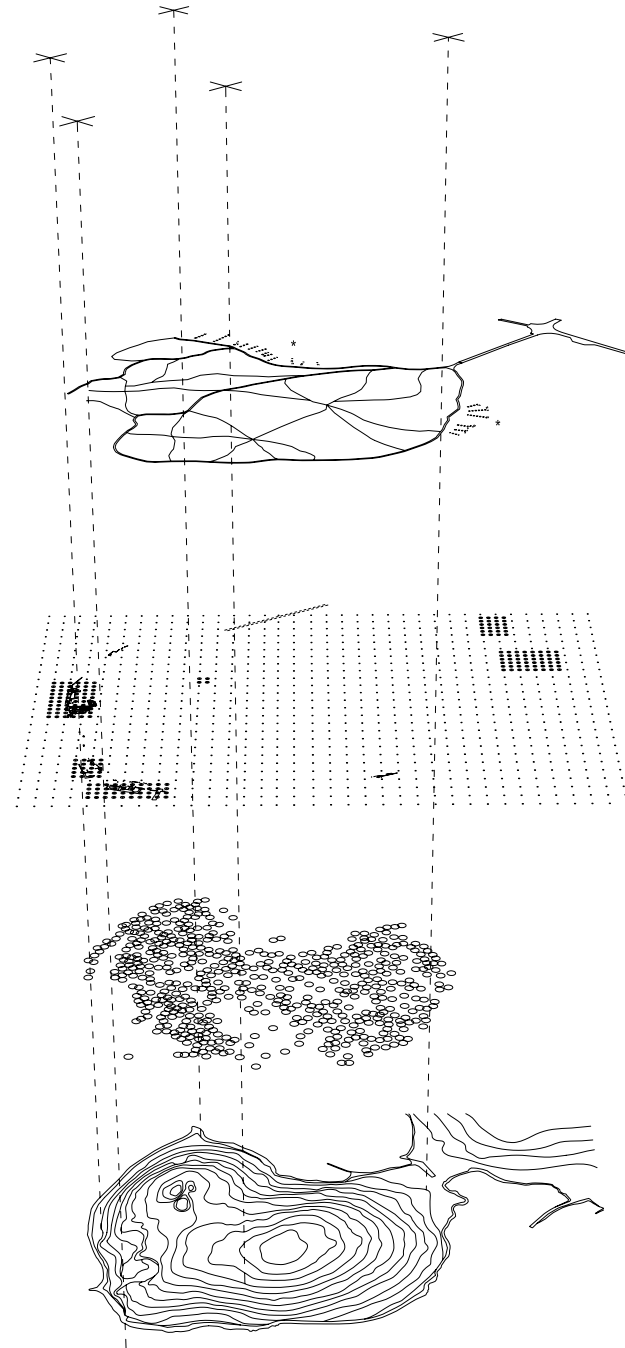
> vegetacija

Poluotok je pošumljen 1969. godine, od kada se ondje razvila bogata vegetacija. O fauni na poluotoku brine LD "Istra", koje ondje održava pojišće. Vižula je stanište fazana, a mještani koriste poluotok za sakupljanje šparuga.

> topografija

Razvedena obala Medulinskog zaljeva oduvijek čini sigurno sidrište brodova. Niska obala omogućuje šetnje uz more, a na obalama Vižule, za vrijeme oseke, mještani nerijetko sakupljaju *vongole*.

Programska osnova eko-arheološkog parka Vižule nastaje objedinjavanjem svih zatečenih prirodnih datosti, povijesnih slojeva i svakodnevnih ili povremenih aktivnosti na poluotoku.

Svi su korisnici Vižule ravnopravni sudionici u prostoru, a svi prirodni i povijesni slojevi moraju zadržati svoj integritet.

Zadaća je parka omogućiti višestruko korištenje i iščitavanje prostora poluotoka.

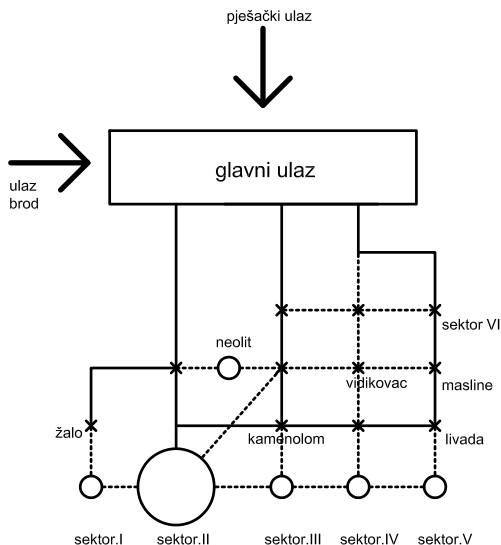
Strategija interveniranja

Iako je prostor Vižule istraživao više desetljeća još je uvijek veći dio poluotoka nepoznat, a buduća arheološka istraživanja mogla bi donijeti nova, uzbudljiva saznanja kao i nova mjesta interesantna raznim korisnicima same lokacije. Upravo je ovaj faktor mogućih promjena u budućnosti usmjerio prostorno-programsku osnovu Vižule ka istraživanju strategije opremanja prostora umjesto na istraživanje optimalnih rješenja namjene.

Strategija opremanja krajolika na Vižuli ne može biti vezana uz specifičnu lokaciju ili atraktor jer se u budućnosti mogu istražiti novi nalazi na samom poluotoku koji bi bili interesantniji od danas poznatih. Stoga je potrebno da ona bude operativna, odnosno da sadrži niz načela kako pristupati prostoru, odnosno niz taktika kako djelovati u različitim situacijama.

Tri osnovna načela na kojoj je građena strategija za Vižulu:

1) Stvaranje matrice koja povezuje sva mjesta u zajednički sustav. Matrica je pogodna metoda povezivanja u ovom slučaju jer omogućuje neprekidnu promjenu međusobnih odnosa između pojedinih točki na poluotoku ovisno o promjeni ulaznih podataka i istraživanjima koja će se nastaviti na terenu. Svako novo otkriveno mjesto na Vižuli prilagođava se postojećoj mreži, ali je i mijenja ovisno o njegovom značaju.

2) Drugo načelo je definiranje pojedinih **mjesta** in situ ovisno o njihovom kontekstu i specifičnosti. Poluotok Vižule tretiran je kao ekološki park s mjestimičnim enklavama s koncentriranim arheološkim ostacima. Kako bi se te enklave, odnosno mjesta razlikovala od neprekinute prirode potrebno ih je naglasiti koristeći što je moguće manje elemenata kako ti zahvati ne bi konkurirali osnovnim atraktorima, a to su arheologija i priroda.

Dosadašnjim istraživanjem definirano je nekoliko bitnih mjesta na Vižuli koja su poslužila u ovoj studiji kao podloge za testiranje strategije opremanja parka:

A - Ulaz; mjesto gdje je smještena uprava parka, muzej arheologije i restoran za posjetitelje. Ovo je mjesto granice između Vižule i Medulina, parka i naselja, povijesti i sadašnjosti, prirode i izgradnje,

B - Mol; mjesto privežišta koje omogućuje komunikaciju parka i morskim putem, a ujedno služi i za prezentaciju antičkih metoda ribarenja,

C - Žalo; mjesto igre gdje se uz samu obalu posjetitelji aktivno uključuju u antički svijet igre i zabave,

D - Neolitsko naselje; mjesto istraživanja koje nam tek treba iskristalizirati gdje se nalazilo i kako je izgledalo naselje u neolitu,

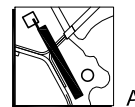
E - Sektor II; mjesto nekadašnje ladanjske vile i trenutno najveći nalaz na Vižuli. Upravo zbog toga je ovo mjesto poslužilo za testiranje taktike izlaganja arheologije - postavljanja uzvišenih mostova iznad nalaza, nadstrešnice iznad mozaika i pergole iznad ulaza,

F - Kamenolom; mjesto gledališta i predstava čija tribina spaja gornji, šumoviti, kraj poluotoka s obalom,

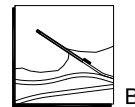
G - Sektor V; mjesto podvodnih nalaza gdje se testirala taktika pristupanja pontonskim elementima,

H - Maslinik; mjesto prezentacije antičkih metoda prerade ulja, ali i vidikovca s kojeg pogled seže do otvorenog mora i Kvarnera.

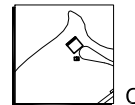
Testirajući ove situacije iskristalizirale su se i neke opće taktike pristupanja mjestima koje je moguće primijeniti i kod budućih nalazišta. Te taktike su: naglašavanje mjesta košenjem trave u njegovoj okolini, postavljanje pergole koja usmjerava korisnika prema nalazu, postavljanje umjetne površine iznad zemlje koja služi kao trg i ravna površina za eksponate, te postavljanje nadstrešnica iznad mozaika i osjetljivih nalaza.

A

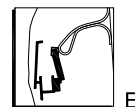
B

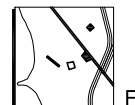
C

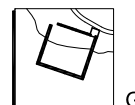
D

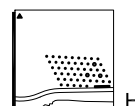
E

F

G

H

3) Treće načelo strategije je korištenje **prijenosne infrastrukture** kako bi cijeli sustav funkcionirao. Obzirom da će se mreža puteva i mjesta na Vižuli prilagođavati budućim istraživanjima, a i samo bogatstvo arheologijom ne dopušta polaganje infrastrukture ispod razine zemlje potrebno je koristiti laganu infrastrukturu koja ne zahtjeva velike građevinske radove i koja se može brzo i efikasno premjestiti.

Neki od primjera koji opisuju ovu taktiku su polaganje geosaća duž postojećih kolno pješačkih staza kako bi se zadovoljila njihova nosivost i spriječilo devastiranje terena (1). Ova mreža je vrlo lagana za postavljanje i premještanje pa se mreža puteva može razvijati i mijenjati.

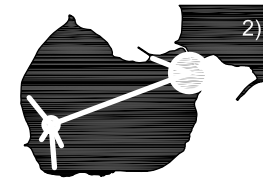
Sljedeći primjer infrastrukture je rješavanje električne energije pomoću generatora koji bi bio smješten u kamenolomu, a iz te pozicije bi mogao opskrbljivati Sektor II, Sektor V, gledalište i taverne. Prijenosna rasvjetna tijela mogu se prema potrebi puniti u upravnoj zgradi, koja može ujedno opskrbljivati energijom i mol (2).

Sličan primjer je i opskrba jelom i pićem na Vižuli koja može bežičnim digitalnim putem komunicirati između restorana i kuhinje smještene u upravnoj zgradi te dvije taverne smještene uz žal i iznad kamenoloma. Ove tri točke mogu opsluživati čitav poluotok i seriju mjesta predviđenih za piknik (3).

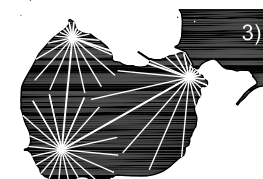
Pojedini elementi infrastrukture detaljnije su opisani u poglavlju "Alati opremanja".

1)

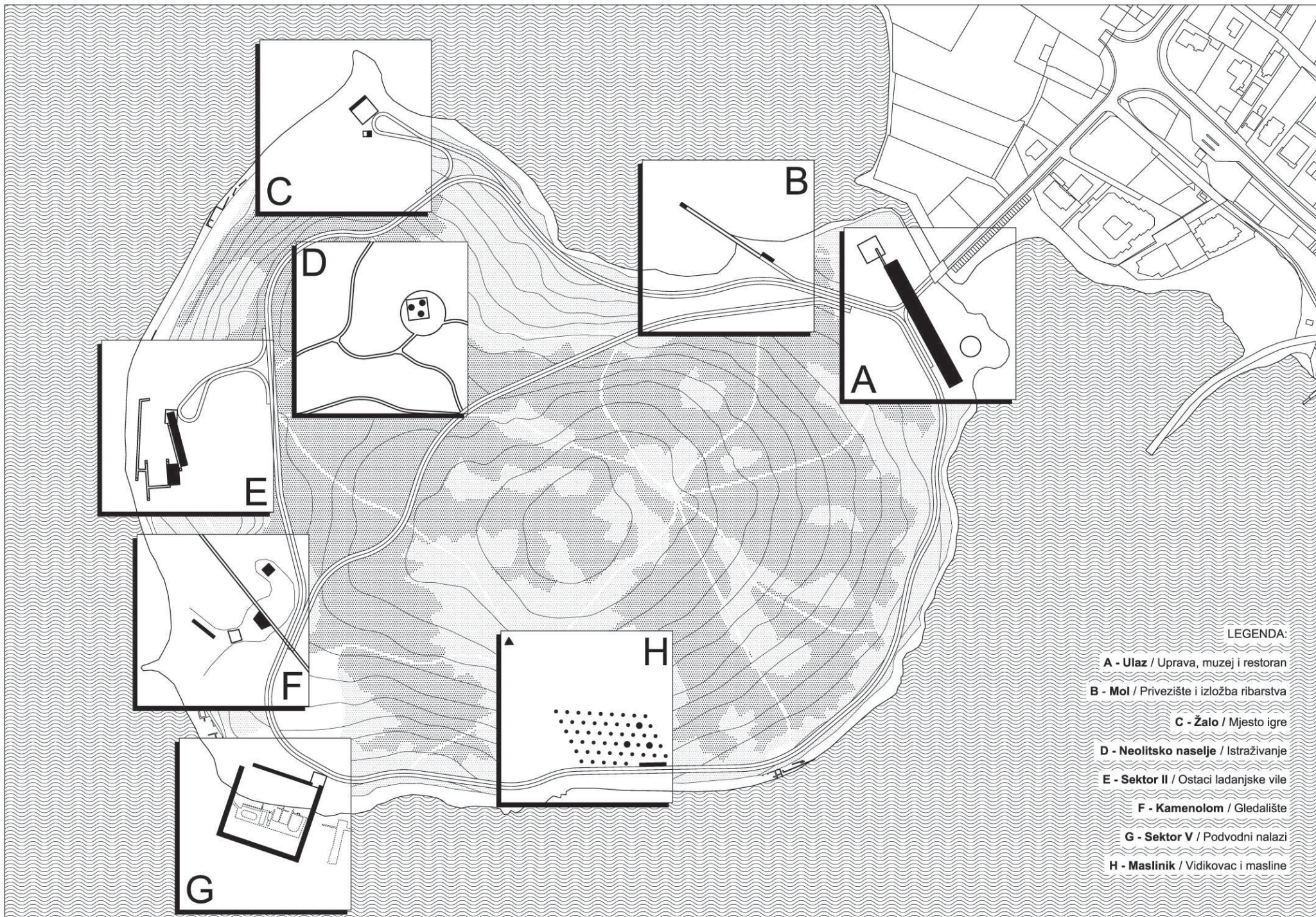
2)

3)

Strategija opremanje eko-arheološkog parka Vižula sastavljena od ova tri načela omogućuju nekoliko prednosti:

- Intervencije ne zadiru ispod površine zemlje, a ponekad služe i kao zaštita tog sloja,
- Infrastruktura je prenosna i prilagođava se novim istraživanjima,
- Svojom mobilnošću mjesta se prilagođavaju i različitim oblicima korištenja poput ljetnih, zimskih, znanstvenih, edukativnih, zabavnih, rekreativnih, i ostalih funkcija.

LEGENDA:

- A - Ulaz / Uprava, muzej i restoran**
- B - Mol / Privezište i izložba ribarstva**
- C - Žalo / Mjesto igre**
- D - Neolitsko naselje / Istraživanje**
- E - Sektor II / Ostaci ladanjske vile**
- F - Kamenolom / Gledalište**
- G - Sektor V / Podvodni nalazi**
- H - Maslinik / Vidikovac i masline**

Mj 1:2500

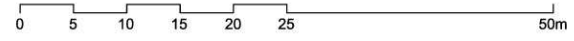

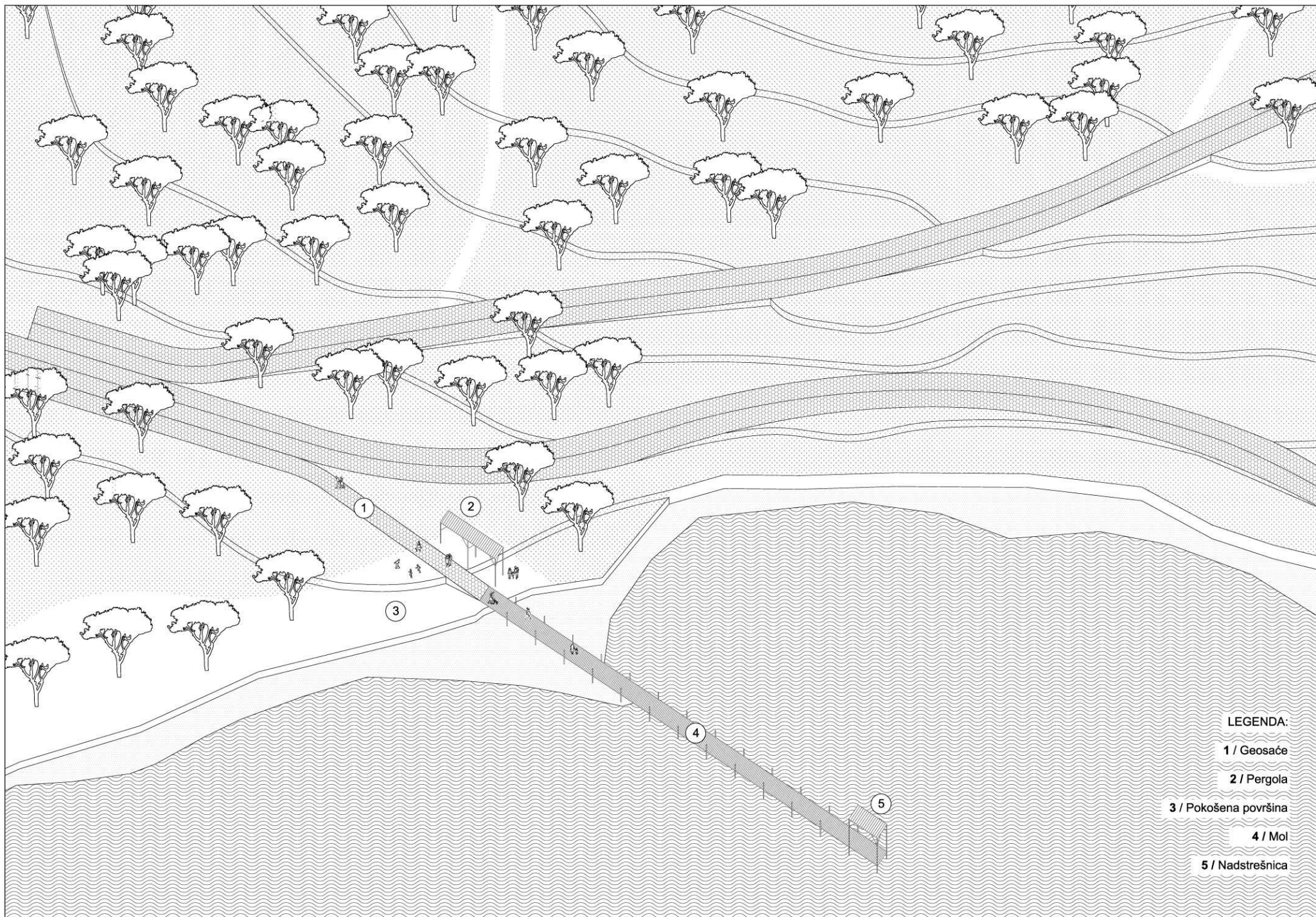

- LEGENDA:**
- 1 / Parkiralište
 - 2 / Cesta
 - 3 / Most
 - 4 / Geosače
 - 5 / Pokošena površina
 - 6 / Dječje igralište
 - 7 / Ulaz u park Vižula
 - 8 / Restoran
 - 9 / Uredi
 - 10 / Muzej
 - 11 / Prezencijska dvorana
 - 12 / Izložba na otvorenom

Mj 1:500

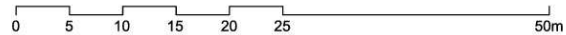

- LEGENDA:**
- 1 / Geosače
 - 2 / Pergola
 - 3 / Pokošena površina
 - 4 / Mol
 - 5 / Nadstrešnica

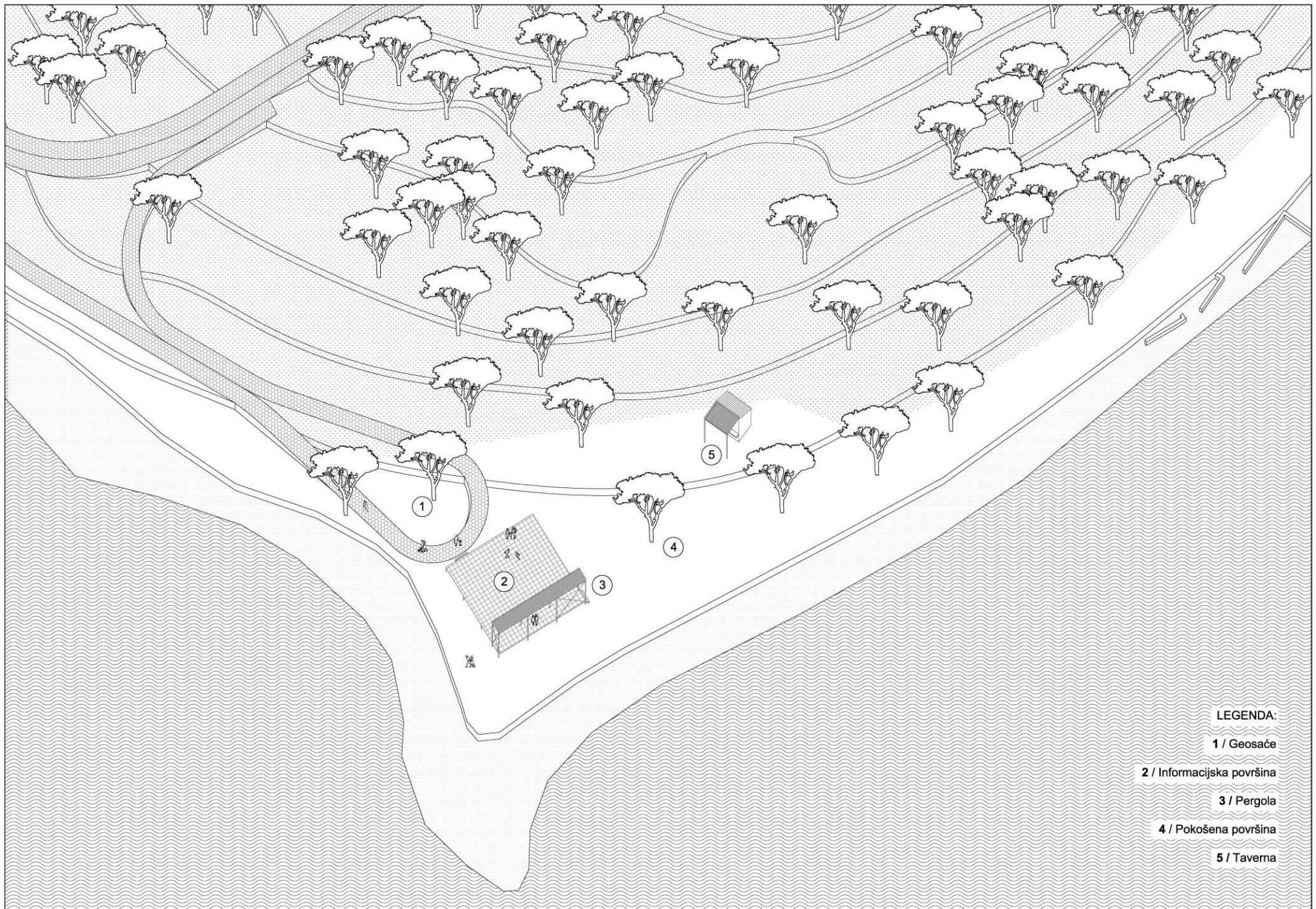

Mj 1:500

Strategija interveniranja

Mol

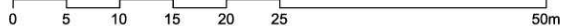

LEGENDA:

- 1 / Geosače
- 2 / Informacijska površina
- 3 / Pergola
- 4 / Pokošena površina
- 5 / Taverna

Mj 1:500

LEGENDA:

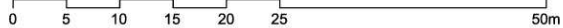
1 / Informacijska površina

2 / Replika neolitske nastambe

3 / Pokošena površina

Mj 1:500

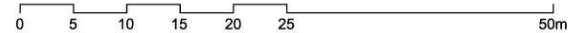

LEGENDA:

- 1 / Geosaće
- 2 / Pergola
- 3 / Informacijska površina
- 4 / Pokošena površina
- 5 / Nadstrešnica
- 6 / Most

Mj 1:500

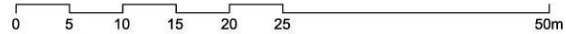

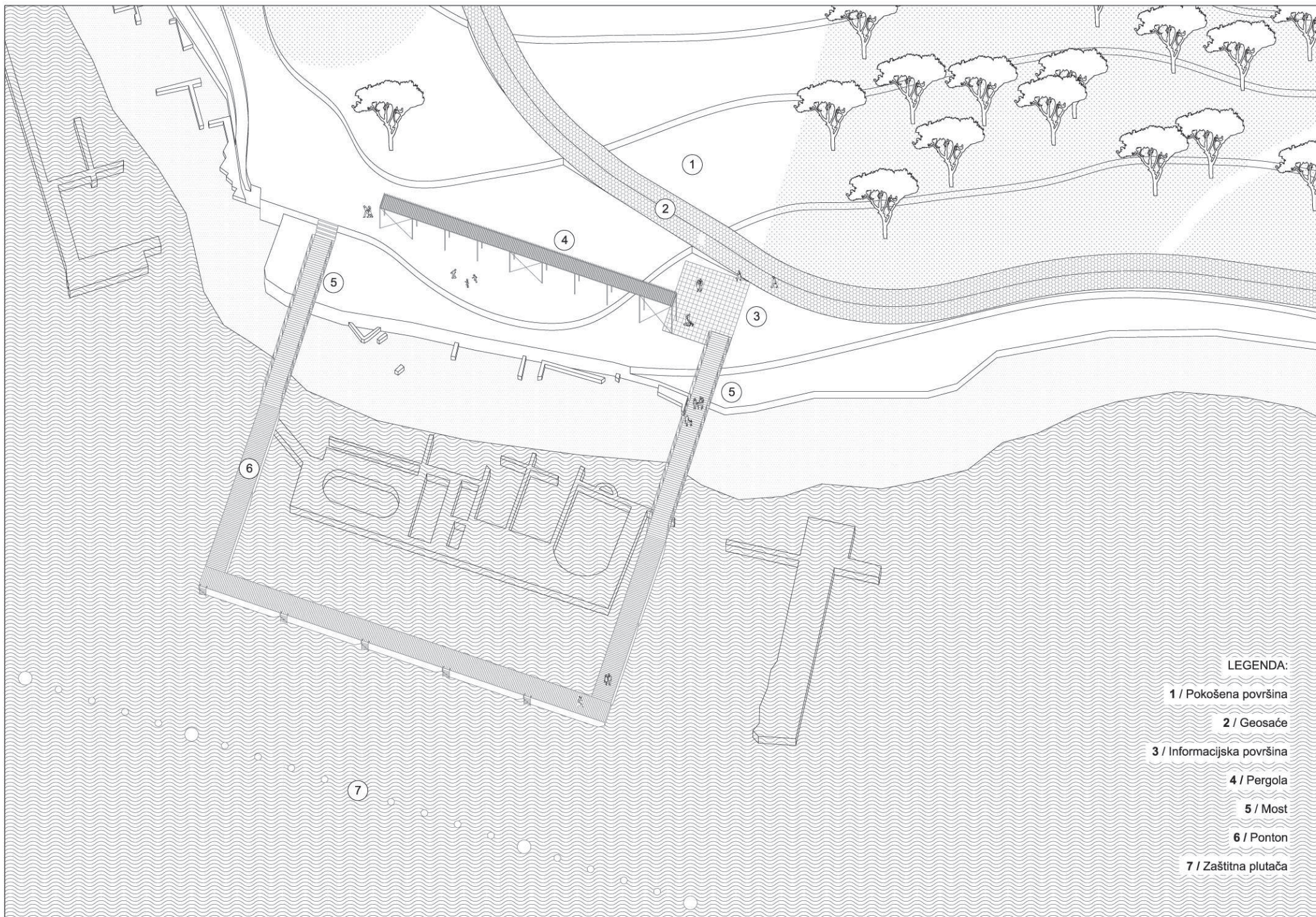
LEGENDA:

- 1 / Pergola
- 2 / Pokošena površina
- 3 / Stepenice prema plaži
- 4 / Stupovi za povremenu rasvjetu
- 5 / Informacijska površina
- 6 / Gledalište
- 7 / Most
- 8 / Tehnološki blok
- 9 / Taverna

Mj 1:500

LEGENDA:

1 / Pokošena površina

2 / Geosače

3 / Informacijska površina

4 / Pergola

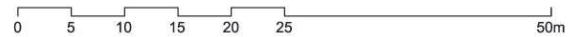
5 / Most

6 / Ponton

7 / Zaštitna plutača

Mj 1:500

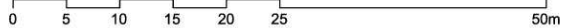

LEGENDA:

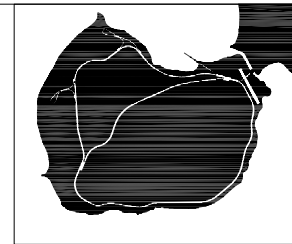
- 1 / Vidikovac
- 2 / Pokošena površina
- 3 / Geosaće
- 4 / Pergola

Mj 1:500

Alati opremanja

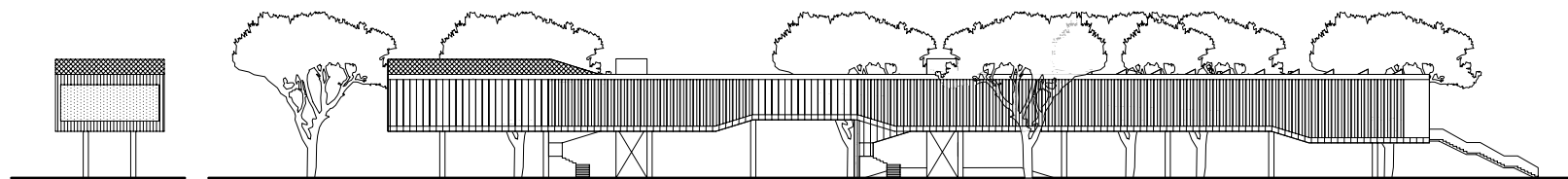

UPRAVNA ZGRADA

Objekt čelične nosive konstrukcije, odignut jednu etažu iznad tla, formira slobodno prizemlje za izlaganje nalaza in situ i ulaz u zatvorene sadržaje na katu.

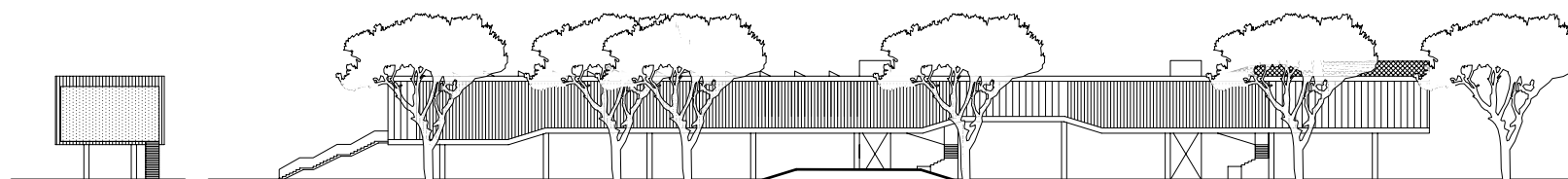
Pretpostavljeni sadržaj objekta čine: muzejski prostor za pokretne kulturne nalaze s Vižule i okolice, s prostorom za predavanja i muzejskom radionicom; upravni prostori parka; te restoran s kuhinjom.

Moguća lokacija objekta je uz prilaznu prometnicu poluotoku, ili u njegovoj ulaznoj zoni.

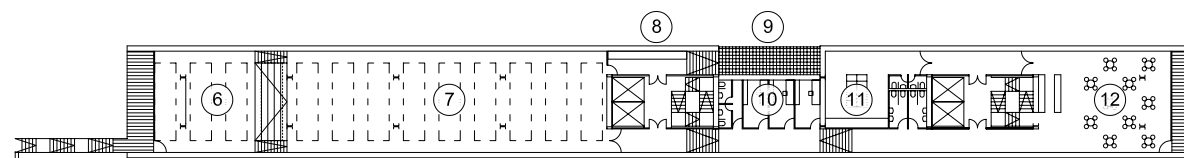
Južno pročelje

Istočno pročelje

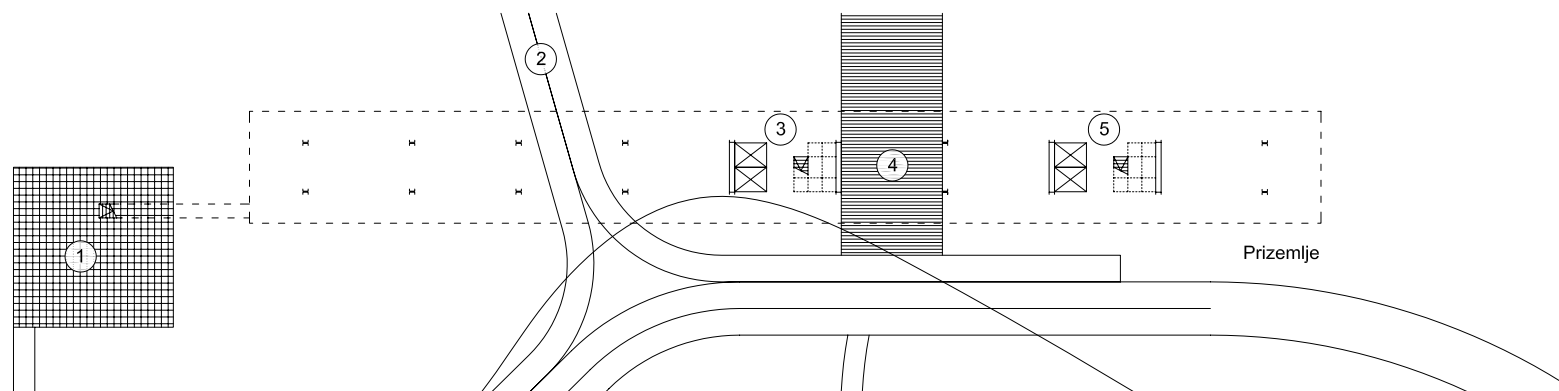

Sjeverno pročelje

Zapadno pročelje

1. kat

Prizemlje

LEGENDA:

- 1 / Izložba na otvorenom
- 2 / Kolno pješački pristup
- 3 / Ulaz u upravu i muzej
- 4 / Ulaz u park Vižula
- 5 / Ulaz u restoran
- 6 / Prezentacijska dvorana
- 7 / Muzej
- 8 / Muzejska radionica
- 9 / Loggia
- 10 / Uprava
- 11 / Kuhinja
- 12 / Restoran

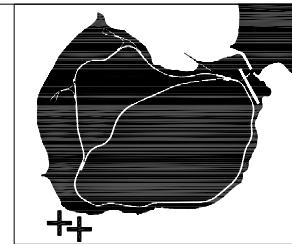
Mj 1:500

0 5 10 15 20 25 50m

Alati opremanja

Upravna zgrada

26

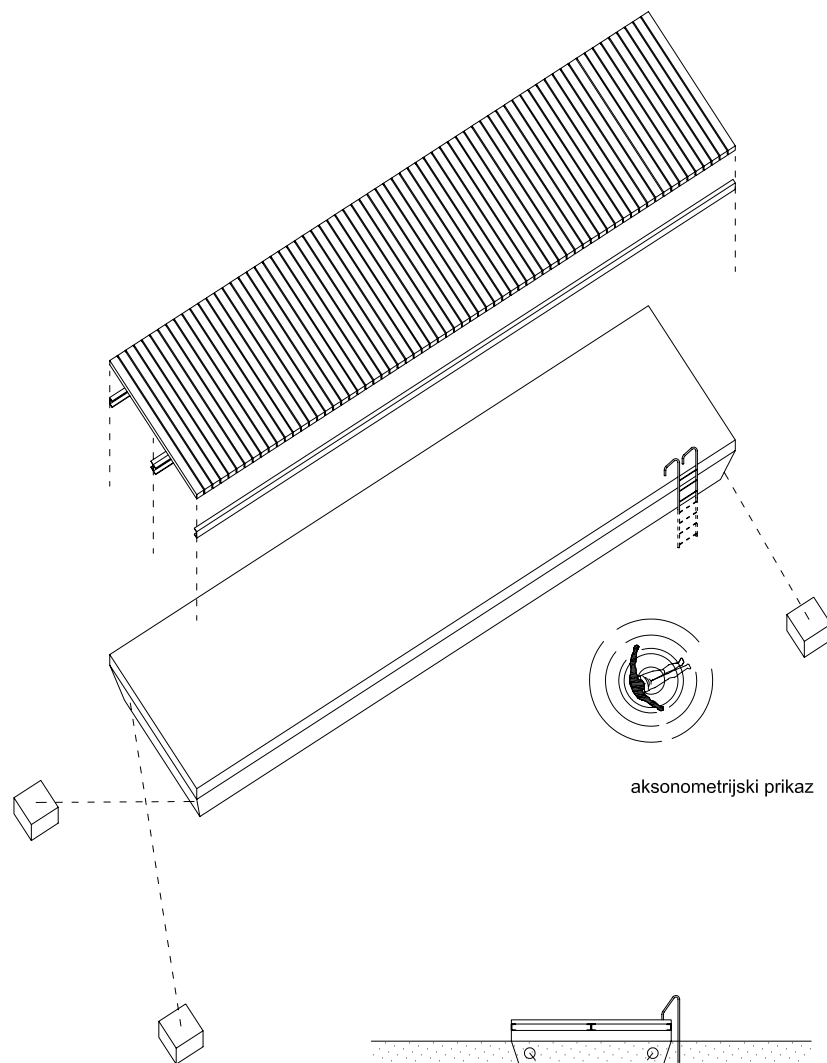
PONTON

Dimenzije pontona: 2,4x10 m,
visina iznad mora 0,5m, ukupna
visina 0,95 m.

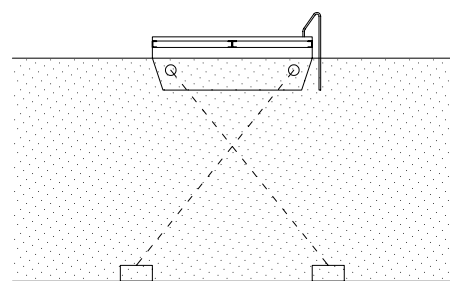
Postavljaju se u zoni podvodnih
arheoloških nalaza.
Omogućavaju šetnju vodenom
površinom, uvid u
hidroarheološke nalaze, te
olakšani pristup u more.

Sa svoje vanjske strane mogu
služiti kao pristan za brodove, a
s unutrašnje kao zaštićeno
kupalište i plivalište.

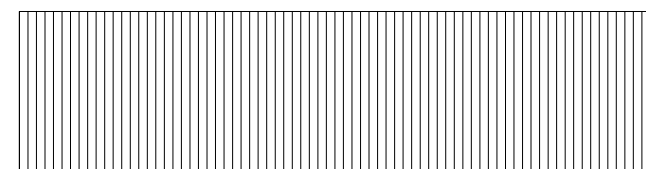
Pontoni služe i kao
infrastruktura za
hidroarheološka istraživanja.

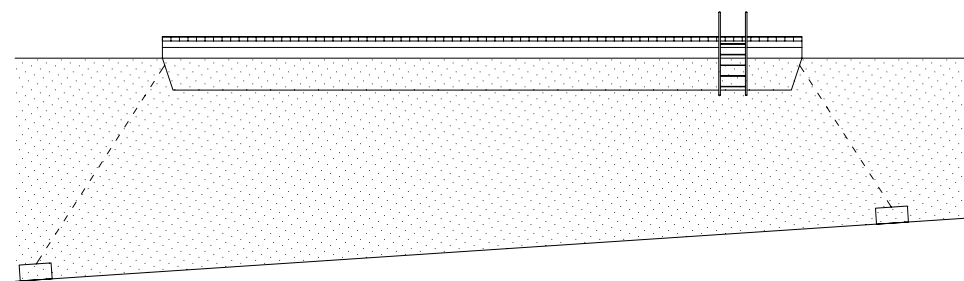
aksonometrijski prikaz

bocrt

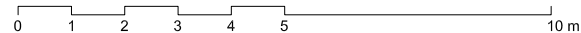

tlocrt

nacrt

Mj 1:100

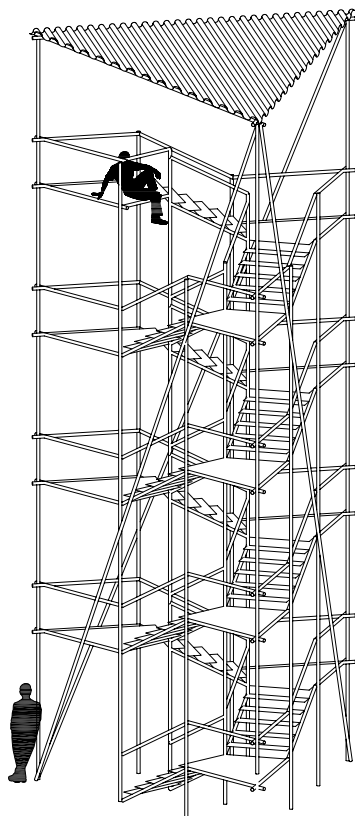

VIDIKOVAC

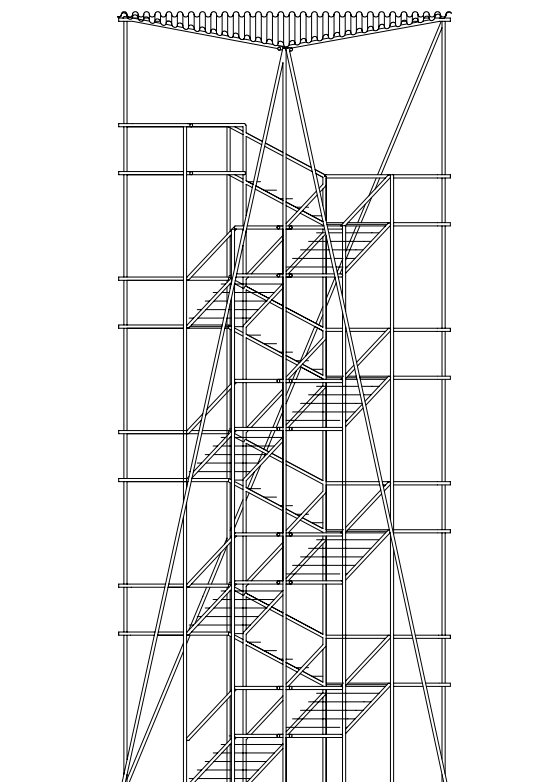
Rešetkasta konstrukcija od cijevnih elemenata, širine 6 m, visine 14 m.

Omogućava široku vizuru prostora Vižule, Medulina i Medulinskog zaljeva.

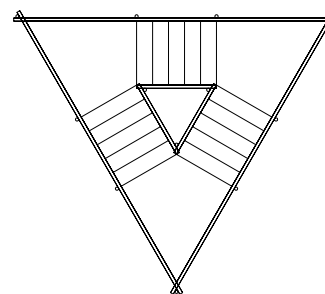
Pretpostavlja se njeno postavljanje na nadzemnim temeljima, te je moguća i relokacija vidikovca, u skladu s novim arheološkim spoznajama.

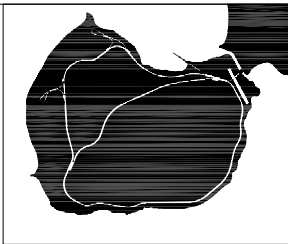
aksonometrijski prikaz

nacrt

tlocrt

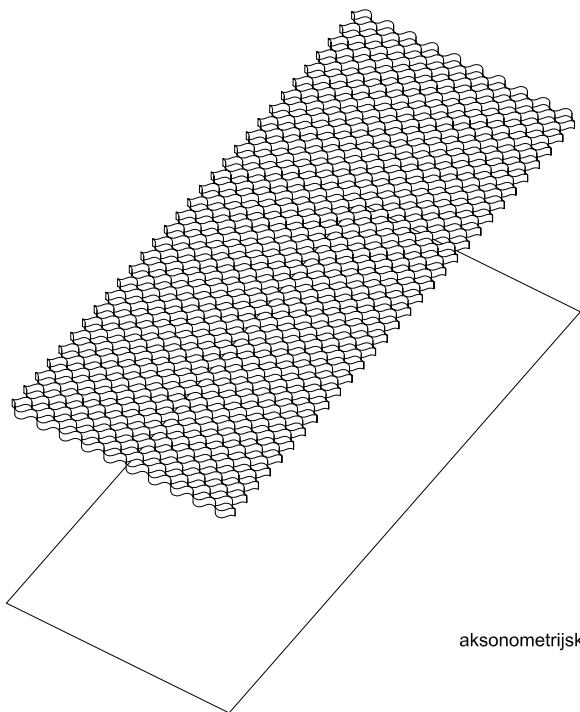

GEOSAĆE

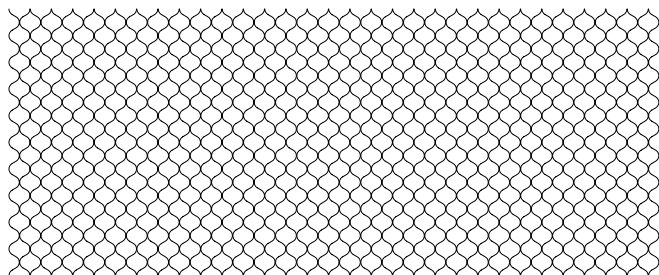
Saćasta mreža visine 10 cm, na podložnom *filcu*, ispunjena zemljom ili pijeskom.

Postavlja se na šumske puteve. Služi stabilizaciji tla za potrebe pristupa interventnih i opskrbnih vozila.

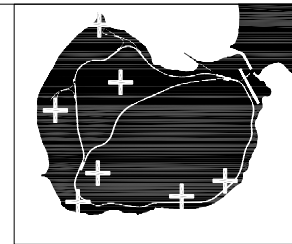
Riječ je o reverzibilnom zahvatu u prostoru, odnosno olakšanom izmiještanju i izmjeni trase samih puteva.

aksonometrijski prikaz

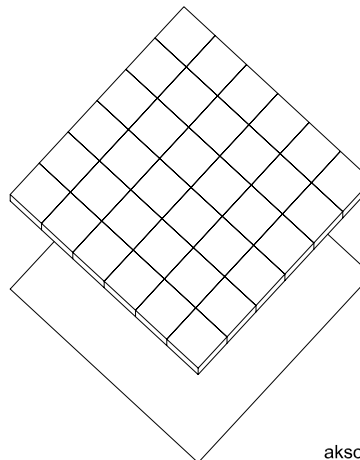
tlocrt

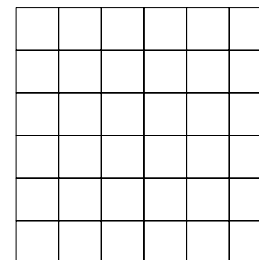
PODOVI

Čvrste površine za izloške ili aktivnosti formiraju se postavljanjem međusobno povezanih metalnih prefabriciranih podnih ploča, na podlozi od nabijenog šljunka, nasutog na zaštitnom podložnom *filcu*.

Osnovna karakteristika ovako riješenih površina je mogućnost njihovog izmiještanja ili uklanjanja bez posljedica po tlo i eventualne arheološke nalaze *in situ*.

aksonometrijski prikaz

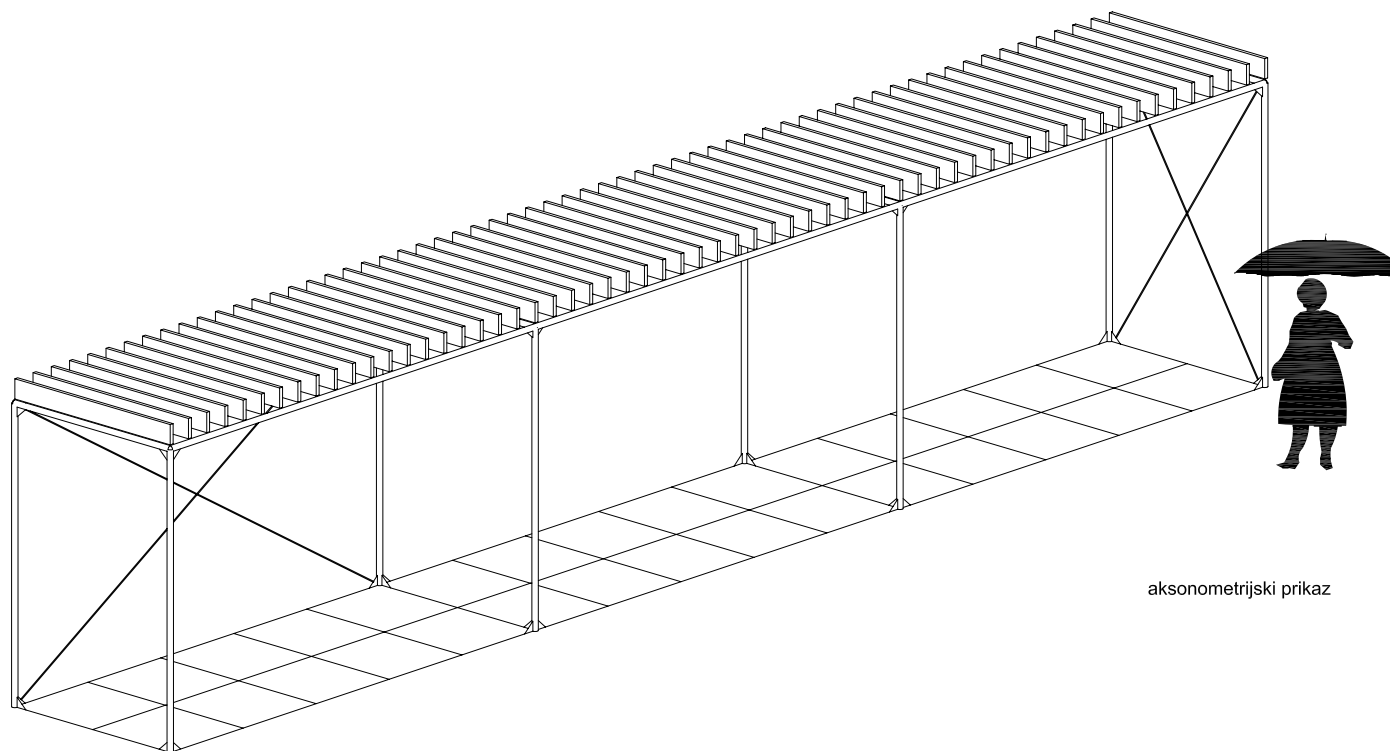
tlocrt

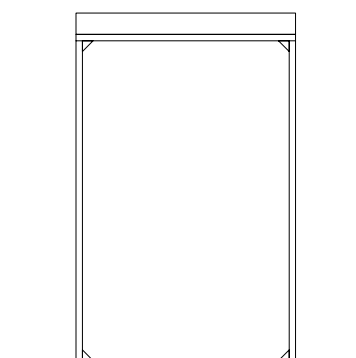
PERGOLA

Metalna konstrukcija od cijevnih elemenata s lamelama za zaštitu od sunca. Dimenzija modula 2 x 5 m, visine 3m.

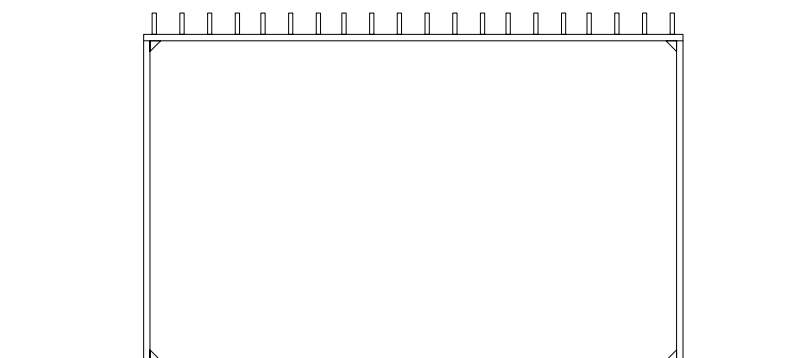
Modularna metalna pergola postavlja se na mjestima zadržavanja ili izlaganja. Modularnost omogućava prilagođavanje zasijenjene površine potrebama lokacije.

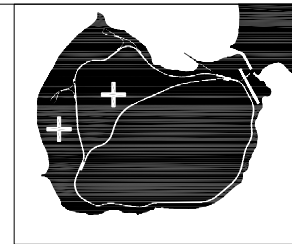
aksonometrijski prikaz

bokocrt

nacrt

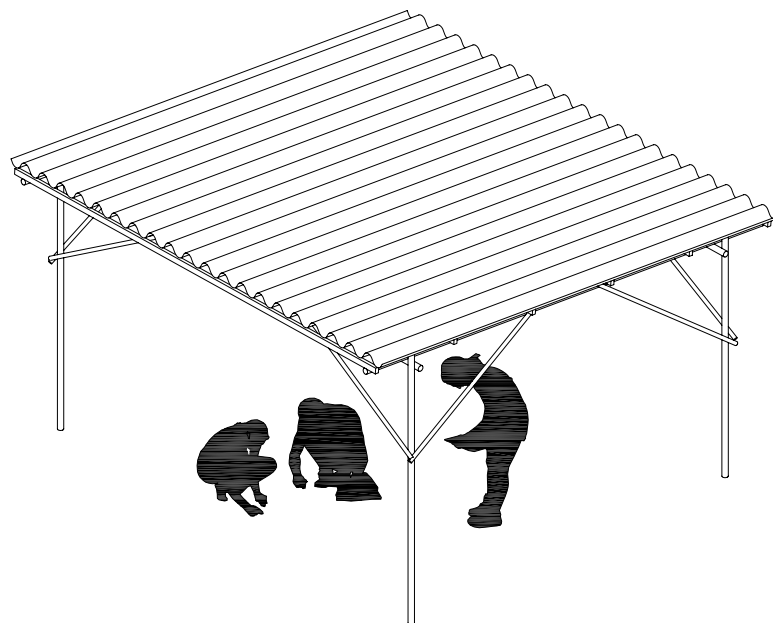

STREHA

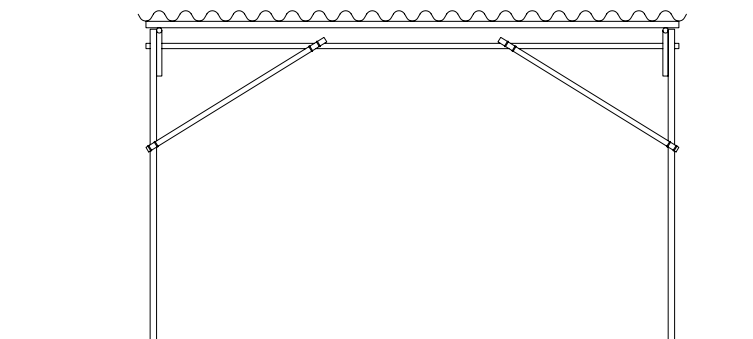
Metalna konstrukcija od cijevnih elemenata s translucenim pokrovom.

Montažna streha postavlja se za potrebe odvijanja arheoloških istraživanja. Pokrov štiti od kiše, a propušta svjetlo, pa stvara adekvatne uvjete za rad.

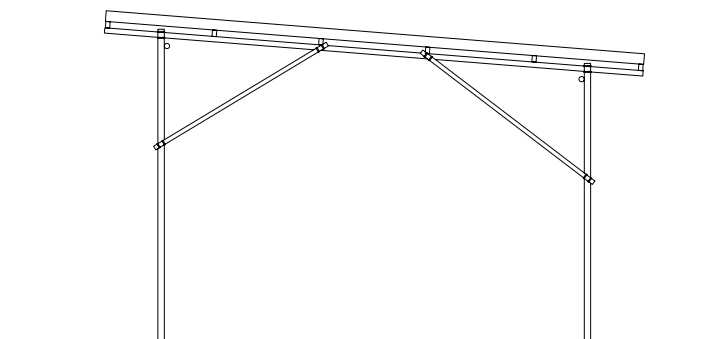
Trajna montaža strehe moguća je nad antičkim mozaicima, radi njihove prezentacije i zaštite od atmosferilija.

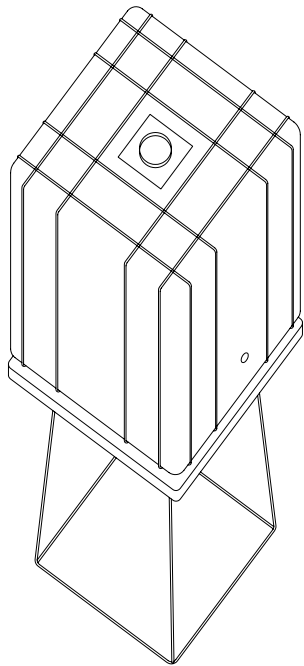
aksonometrijski prikaz

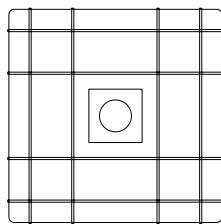
bokocrt

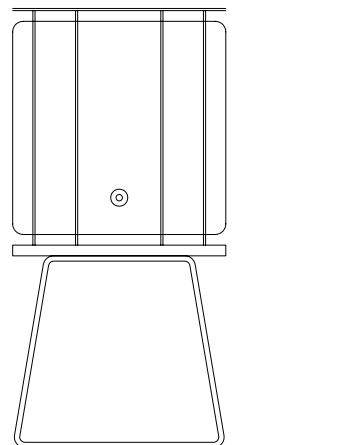
nacrt

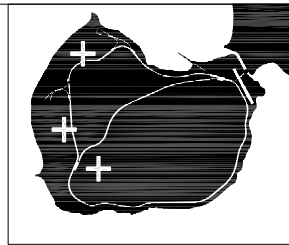
aksonometrijski prikaz

tlocrt

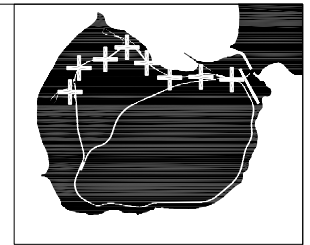
nacrt

PRIJENOSNA CISTERNA

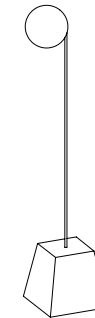
Prijenosna cisterna postavlja se za potrebe sezonskog rada taverne, ili za potrebe odvijanja arheoloških istraživanja.

Cisterna se postavlja u zasijenjeni prostor šume, puni se vodom prema potrebi i cijevima razvodi do potrebnih lokacija.

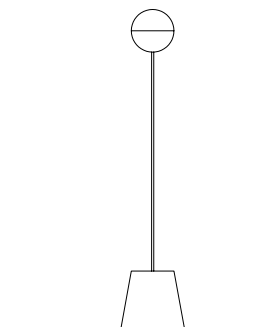

PRIJENOSNA RASVJETA

Prijenosna rasvjeta s vlastitim izvorom električne energije postavlja se duž pristupnog puta, za povremene potrebe održavanja večernjih predstava ili drugih aktivnosti.

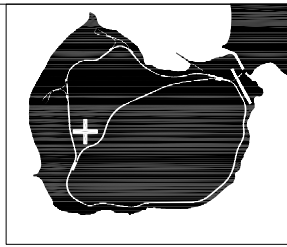
aksonometrijski prikaz

nacrt

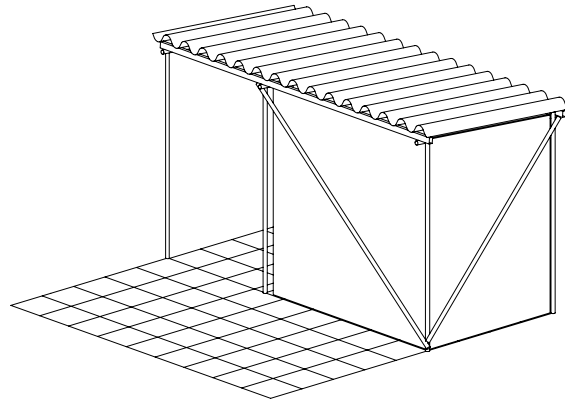
tlocrt

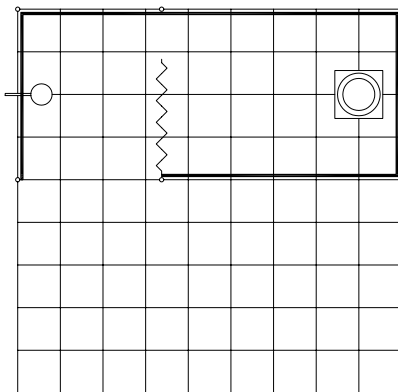
SANITARIJE

Sanitarni prostor rješava se kombinacijom navedenih alata opremanja - čvrstom podnom površinom i metalnom konstrukcijom od cijevnih elemenata s pokrovom od translucetnog materijala. Bočne stijenke pritvaraju se *ceradom*. U unutrašnjost se smiješta kemijski wc, a u predprostor umivaonikom povezan s cisternom.

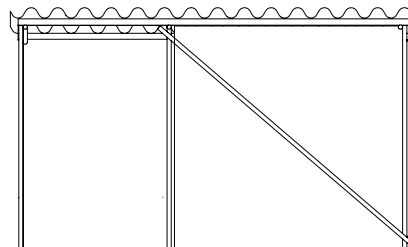
Unutrašnje dimenzije sanitarnog prostora su 160 x 220 cm, prilagođenog osobama s posebnim potrebama.

aksonometrijski prikaz

tlocrt

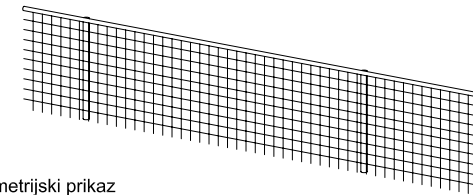
nacrt

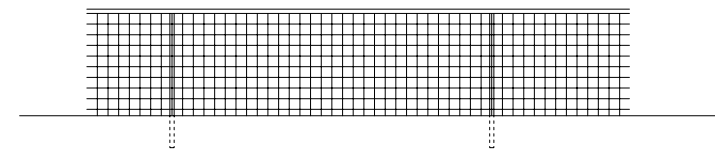
OGRADA

Ograda od cijevnih elemenata postavlja se prema potrebi, primjerice na litici kamenoloma. Vertikalni nosivi elementi, na međurazmaku od 3 m, postavljaju se bušenjem u stijenu kamenoloma.

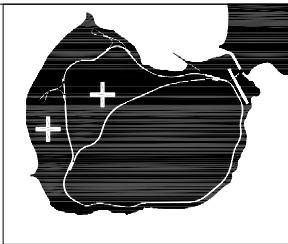
Vertikalni nosivi elementi promjera su 4 - 6 cm, rukohvat 4 cm, a ispuna se izvodi mrežastom armaturom.

aksonometrijski prikaz

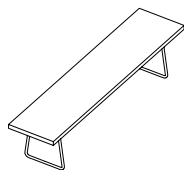

nacrt

KLUPA

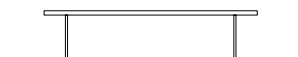
Klupa metalne konstrukcije s nadzemnim temeljima postavlja se na poželjnim lokacijama. Prema potrebi moguće je njihovo premještanje i grupiranje za potrebe održavanja većih manifestacija.

aksonometrijski prikaz

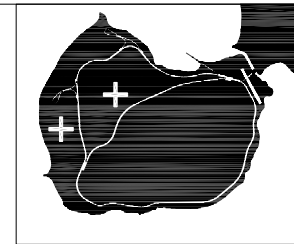
tlocrt

nacrt

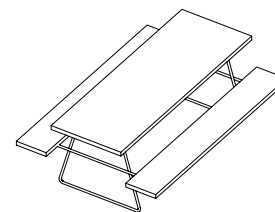

bokocrt

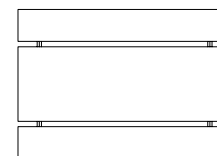

KLUPE SA STOLOM

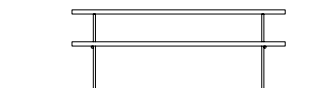
Klupe s stolom, metalne konstrukcije s nadzemnim temeljima, postavljaju se na primjerenim lokacijama. Prema potrebi moguće je njihovo premještanje i grupiranje za potrebe održavanja većih manifestacija.

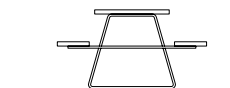
aksonometrijski prikaz

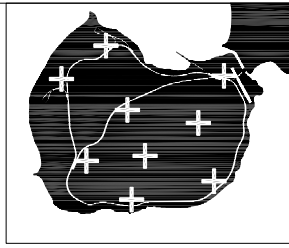
tlocrt

nacrt

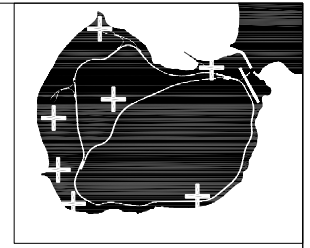
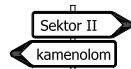

bokocrt

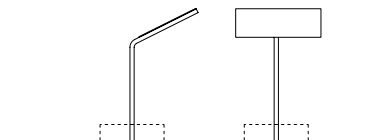
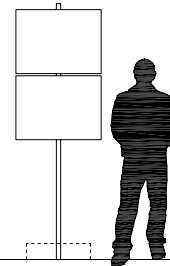
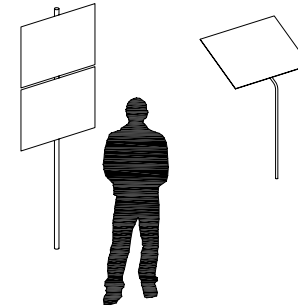
PUTOKAZI

Putokazi prema standardiziranim DIN normama. Pociočana cijev \varnothing 4 ili \varnothing 6 cm, visine cca 240 cm. Aluminijska tabla, printana i kaširana. Nadzemni ili podzemni temeljni blok, ovisno o uvjetima lokacije.

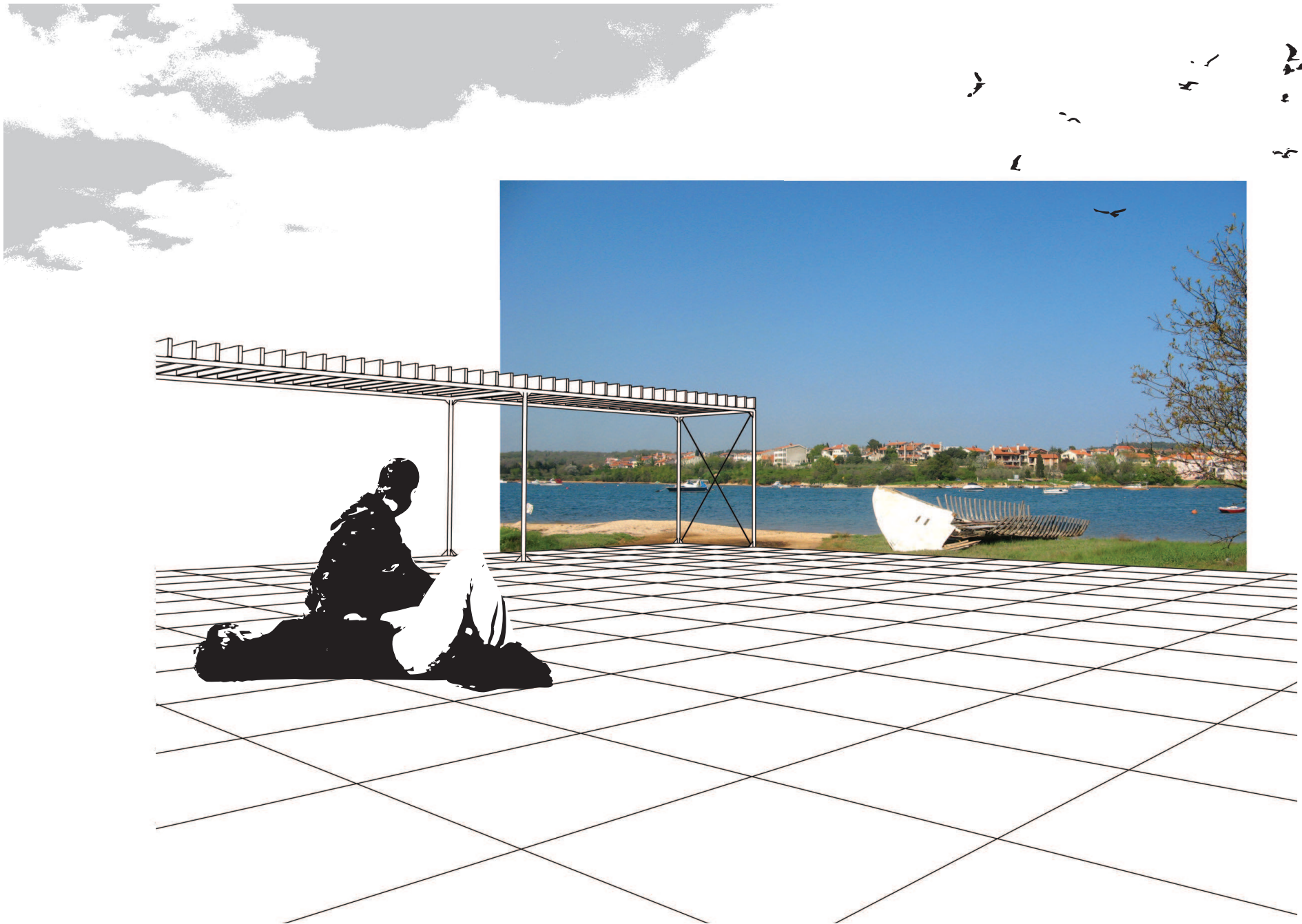

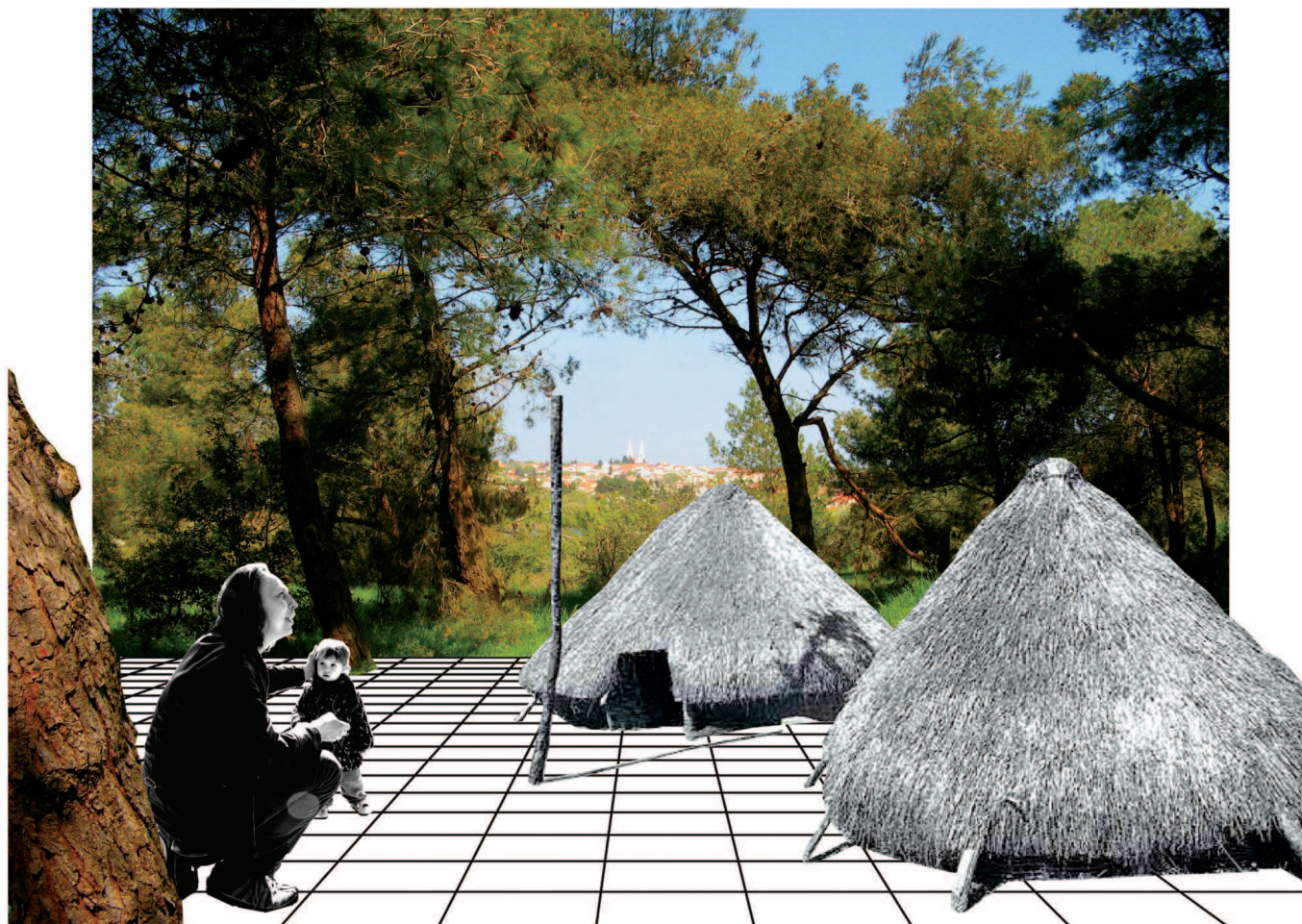
INFORMATIVNA TABLA

Aluminijske table, printane i kaširane, dimenzija 80x40, 80x60 ili 80x120 cm. Pociočana cijev \varnothing 4 ili \varnothing 6 cm, visine cca 240 cm vertikalna, ili savijena na visini od 100 cm. Nadzemni ili podzemni temeljni blok, ovisno o uvjetima lokacije.

Prostorni prikazi

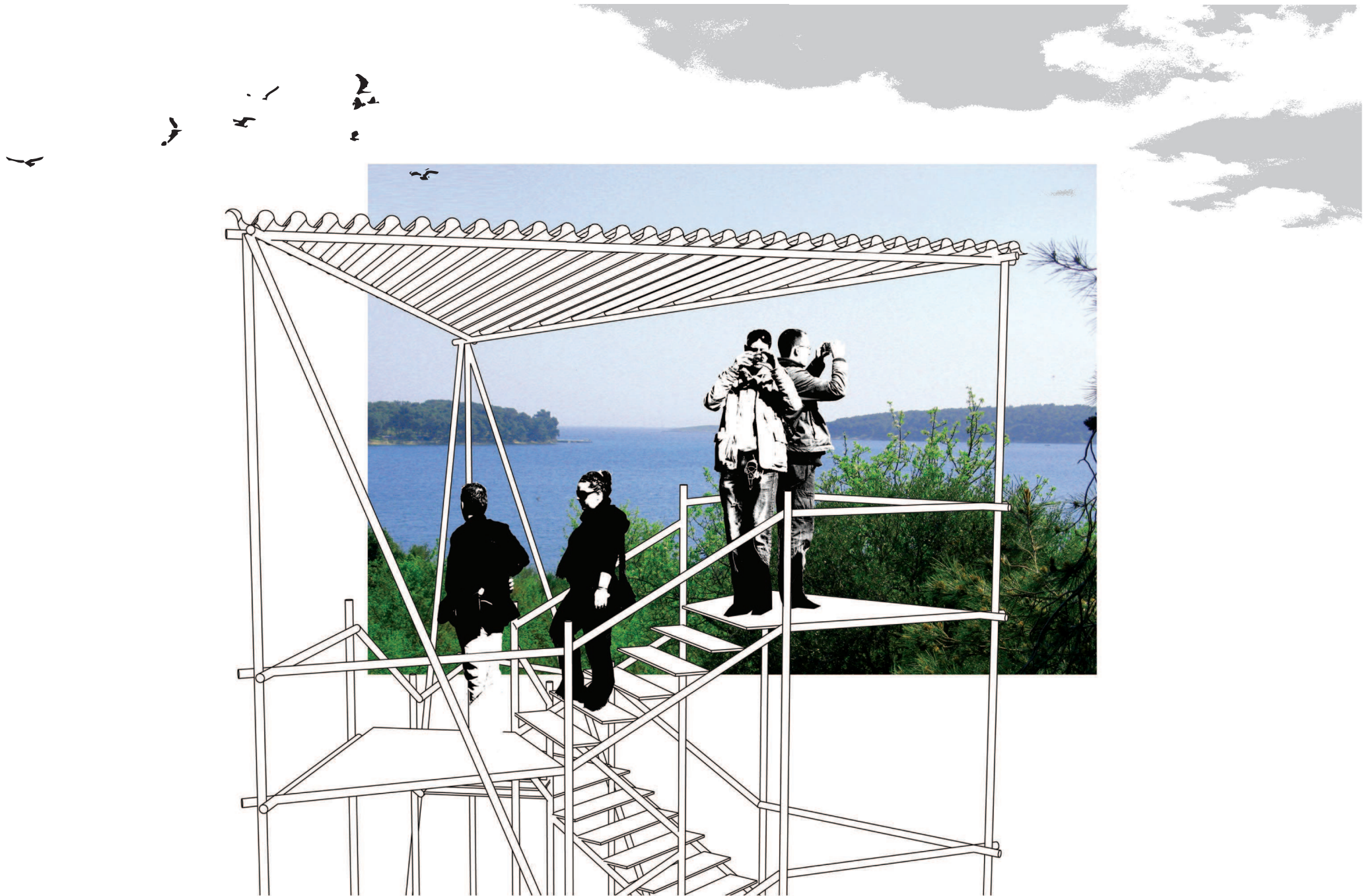

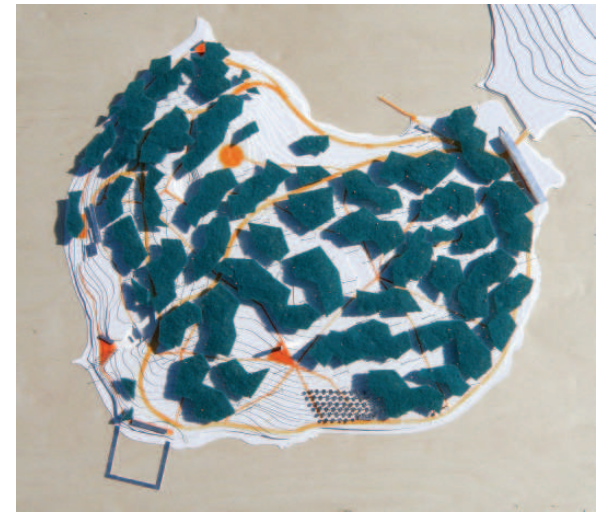
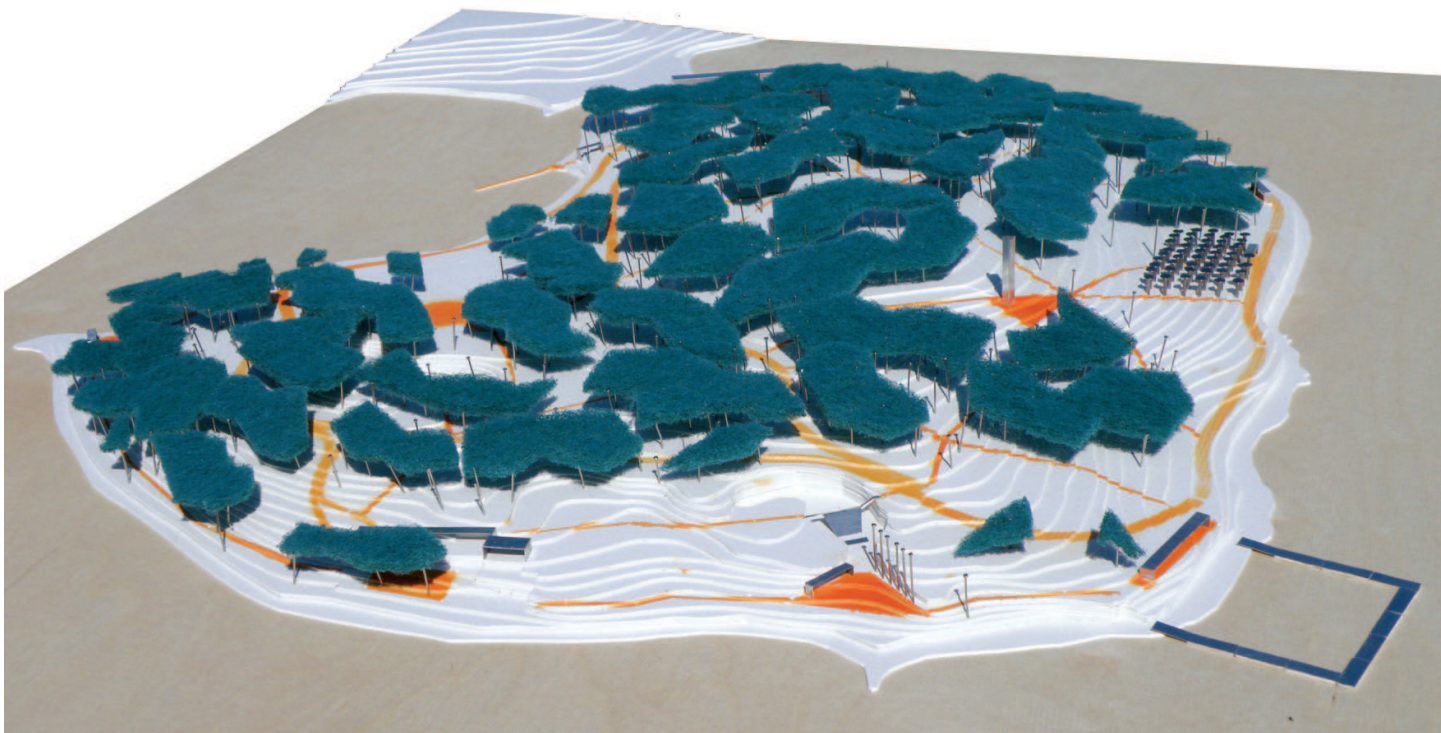
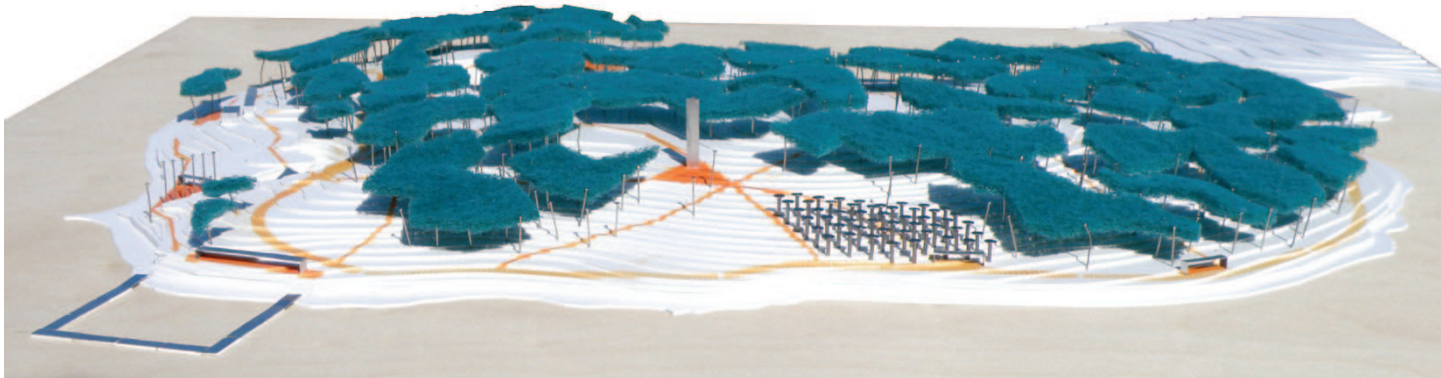
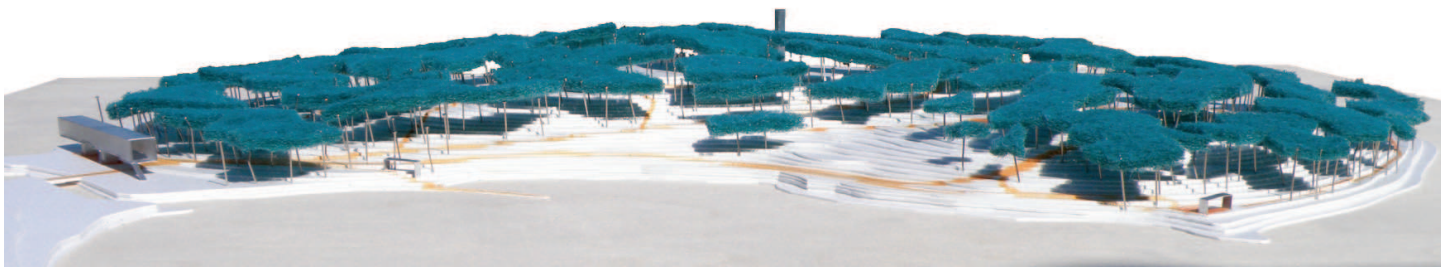

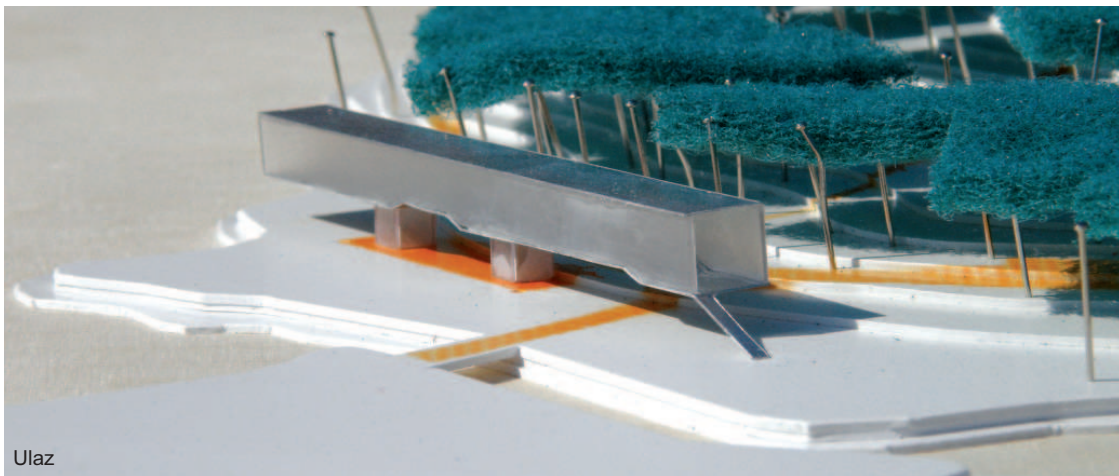

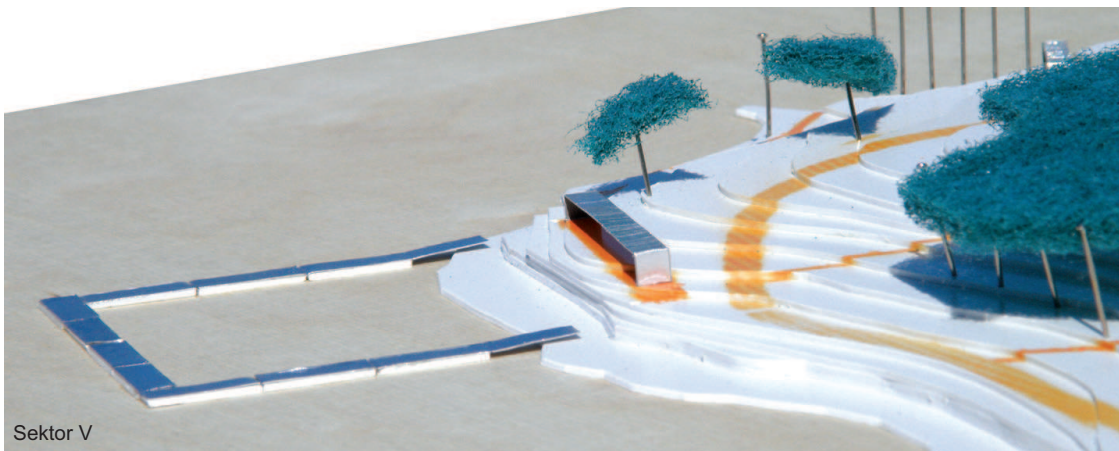

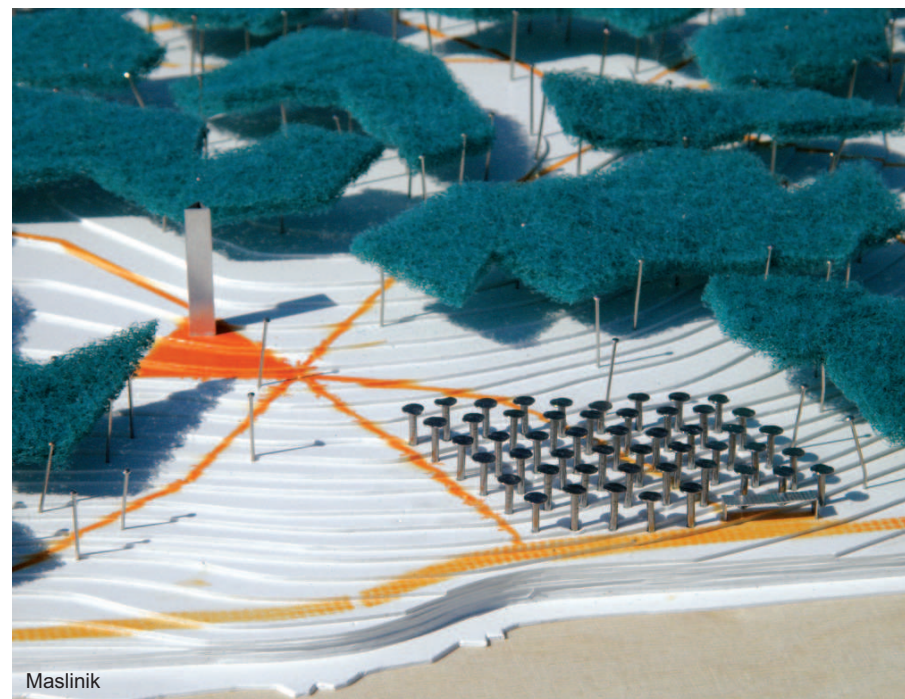
Ulaz

Žalo

Sektor V

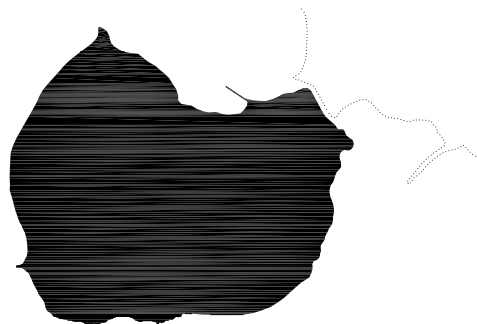

Maslinik

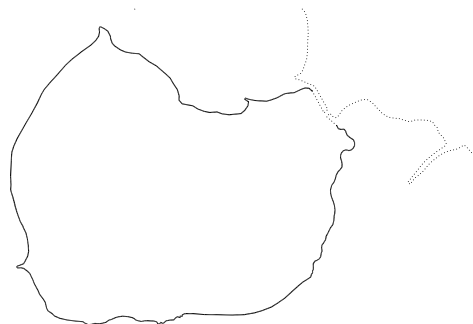

Kamenolom

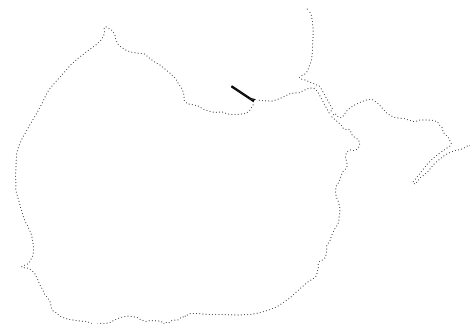
Kvantifikacijski pokazatelji za predviđene intervencije predstavljaju orijentacione dimenzije. Izračunati su prema jednoj mogućoj projekciji korištenja prostora, te ne predstavljaju obvezujuće količine.

Površina poluotoka: 247.000 m²

Dužina obale: 2050 m

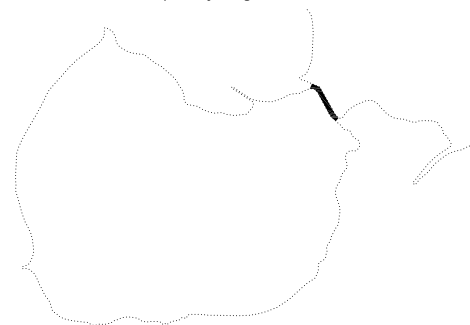
Dužina postojećeg mola: 50 m

Dužina postojećih šumskih puteva: 2200 m

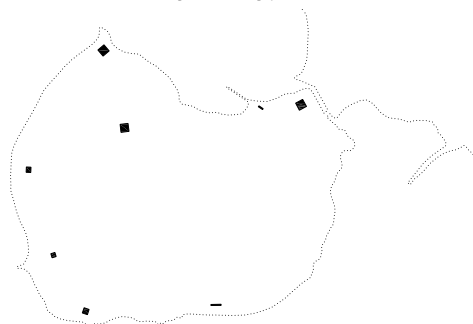
Dužina novog šumskog puta: 170 m

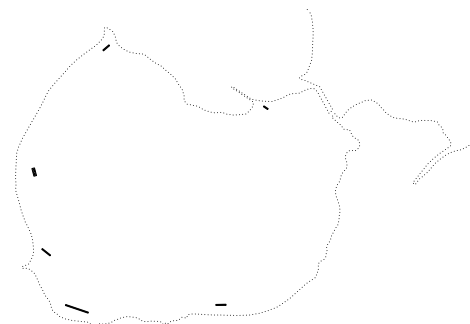
Dužina kanala: 80 m

Dužina trake geosaća širine 2,5 m: 4880 m

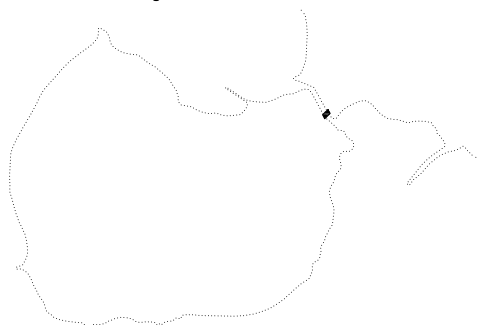
Površina čvrstih podloga: 980 m²

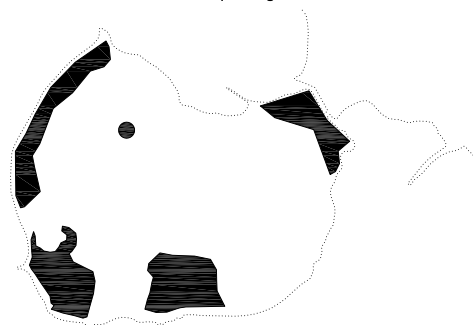
Površina zasjenjenog prostora: 295 m²

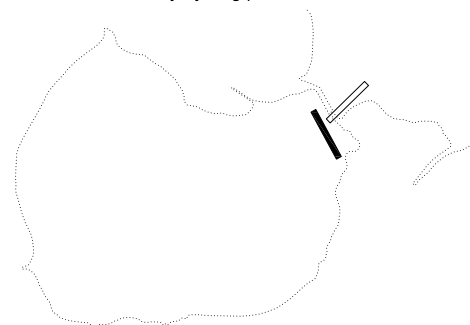
Površina natkrivenog prostora: 275 m²

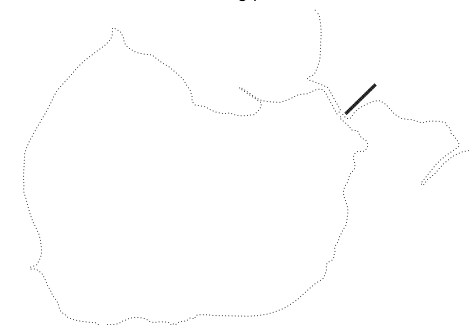
Raspon pristupnog mosta: 10 m

Površina travnjaka predviđena za košnju: 44.750 m²

Površina muzeja, uprave i restorana: 1.050 m²

Broj praktirnih mjesta uz pristupnu prometnicu: 35 pm

Popis literature

- B. Bačić, Medulin, Ižula, Istra - neolitsko naselje, Arheološki pregled 11, Beograd 1969
- Kristina Džin, Spomenički nalazi i projekt eko-arheološkog parka Vižula kod Medulina, *Histria Antiqua* 1/1995., Pula 1995.
- Istra kroz vrijeme, Centar za povijesna istraživanja Rovinj, Rovinj 2009.
- V. Jurkić, Medulin i okolica od prapovijesti do srednjeg vijeka, Prilozi o zavičaju, 3, Pula 1983.
- V. Girardi Jurkić, Spoznaje o antičkoj maritimnoj vili na Vižuli kod Medulina (istraživanja 2006. i 2007. godine), I. Porečki susret arheologa. Rezultati arheoloških istraživanja na području Istre, vol. 1, Poreč 2008.
- V. Girardi Jurkić, Kasnoantička ognjišta u rimskoj rezidencijalnoj vili kod Medulina. Kampanja 2007. godine. *Histria Antiqua* 16/2008., Pula 2008.
- M. Juršić, Podmorska arheološka istraživanja na Vižuli - pokretni nalazi, *Histria Antiqua* 14/2006., Pula 2006.
- I. Mihaljek, Podmorsko arheološko istraživanje ostataka arhitekture poluotoka Vižule kod Medulina, *Histria Antiqua* 14/2006., Pula 2006.
- K. Mihovilić, Vižula, neolitsko naselje, Monografije i katalozi 3, Pula 1983.
- K. Mihovilić, Istra u prapovijesti, Monografije i katalozi 3, Pula 1983.
- M. Orlić, Podmorsko arheološko istraživanje dijela arheološkog kompleksa Vižula kod Medulina, *Histria Antiqua* 1/1995., Pula 1995.
- Vižula i Burle u Antici, Katalog Arheološkog muzeja Istre, vol. 76, Pula 2008.

Referentni primjeri

- Arheološka zona Nacionalnog parka Butrint, Albania
- Arheološki park Neapolis - Siracusa, Italija
- Arheološki park Baratti i Populonia, Italija
- Arheološki park San Silvestro, Italija
- Sustav arheoloških parkova i parkova prirode u Val di Cornia, Italija
- Arheološki park Stabiae, Italija
- Arheološki i tehnološki park Poggio Imperiale, Italija
- Arheološki park Tulum, Mexico